

Afsluttende evaluering af projektet 'Flere børn og unge på banen'

Afsluttende evaluering af projektet 'Flere børn og unge på banen' for Center for Ungdomsstudier

Evalueringen er udarbejdet af Analyse & Tal på baggrund af interviews, surveys og feltnoter indsamlet af Center for Ungdomsstudier i skoleårene 2020/21 - 2023/24

Udarbejdet af:

Analyse & Tal F.M.B.A
Lygten 39
2400 København NV
www.ogtal.dk

For mere information kontakt:

Søren Nielsen-Gravholt
Tlf. 40737726
soeren@ogtal.dk

Databehandling, analyse & tekst
Søren Nielsen-Gravholt

Opdragsgiver:

CUR – Center for Ungdomsstudier
Steenwinkelsvej 19
1966 Frederiksberg

Billeder:

Billederne er uden ophavsret og ikke relateret til projektet

Indhold

#1 Indledning	4
#2 Aktiviteter	8
#3 Analyse	11
#4 Konklusion	42

Indledning

Flere børn og unge på banen

Center for Ungdomsstudier (CUR) lancerede projektet 'Flere børn og unge på banen', fordi der er for få elever i de yngste klasser, som ikke er en del af det organiserede fritidsliv. Disse børn får ikke mulighed for at opleve de frirum og sociale fællesskaber, som foreningslivet byder på. Samtidig bliver en væsentlig del af folkeskolens ældste elever vurderet ikke-uddannelsesparate. Disse to udfordringer ønskede CUR at gøre noget ved. Derfor lancerede de projektet 'Flere børn og unge på banen' med støtte fra Nordea-fonden.

Projektets grundlæggende idé er, at løsningen på den ene udfordring kunne bidrage til at løse den anden. Elever i de store klasser skulle lave fritidsaktiviteter i skolens frikvarterer, i SFO'erne og i lokale foreninger for de mindre klasser.

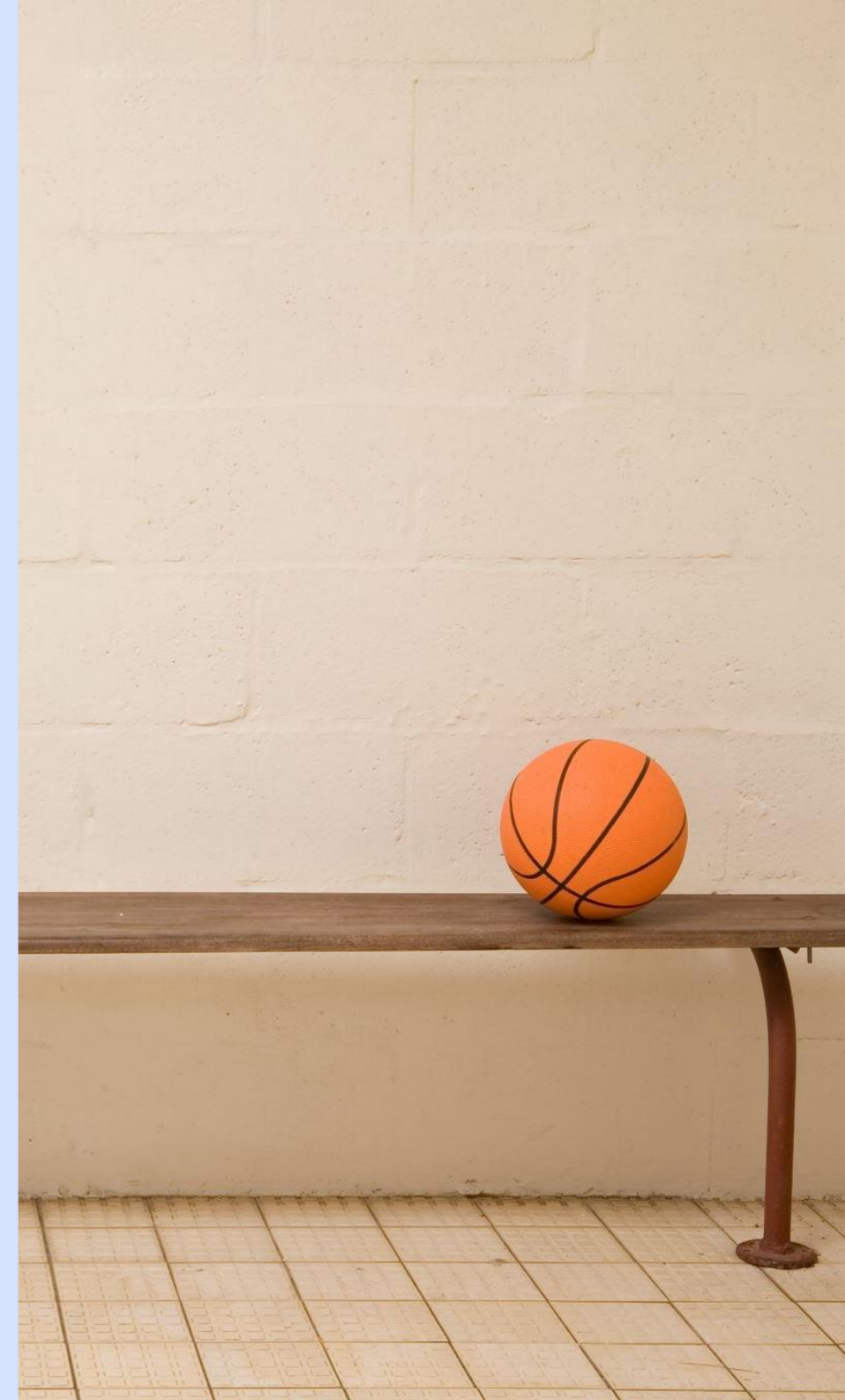
Dermed ville de yngste børn stifte bekendtskab med foreningsaktiviteter, mens eleverne fra de store klasser ville prøve sig selv af på nye måder og udvikle nogle af de parametre, der tæller i uddannelsesparathedsvurderingerne.

Ambitionen var således, at flere børn og unge blev en del af foreningslivet, og at flere kom i gang med en ungdomsuddannelse.

'Flere børn og unge på banen' var bygget op omkring valgfaget Ungtræner+, som CUR har lavet i samarbejde med DGI og Dansk Skoleidræt.

Med valgfaget kom eleverne ud af klasseværelset. Den anderledes ramme og det store fokus på praksis skulle give eleverne mulighed for at prøve sig selv af på nye måder, blandt andet ved at stå foran en gruppe børn, som de skulle give nogle gode oplevelser. Med valgfaget fik de ældre elever således ansvar og mulighed for at udvikle sig både personligt og socialt.

Projektet løb fra skoleåret 2020/21 til og med skoleåret 2023/24.

Succeskriterier og målsætninger

Projektet "Flere børn og unge på banen" har en række centrale succeskriterier og målsætninger, som skal styrke både elevernes trivsel og skolernes engagement.

Projektets to hovedsucceskriterier er at reducere andelen af børn, der ikke deltager i foreningslivet, med 25% og at mindske andelen af elever, der ikke vurderes uddannelsesparate, med 15%. Dette opnås ved at integrere flere børn i fritidsaktiviteter og styrke de ældre elevers personlige og sociale kompetencer.

For at nå målene skal elever i udskolingen gennem valgfaget UngTræner+ udvikle færdigheder som ansvarlighed, selvstændighed, samarbejde og kommunikation. Disse færdigheder er afgørende for deres uddannelsesparathed og personlige udvikling. Projektet har også som mål at skabe stærkere forbindelser mellem skoler, fritidsaktiviteter og lokale foreninger. Ved at lade ældre elever organisere fritidsaktiviteter for de yngste elever introduceres børnene til foreningslivet i trygge rammer, mens de ældre elever får værdifuld erfaring som ledere.

Projektet sigter mod at styrke udskolingselevernes kompetencer gennem valgfaget og trænerrollen, hvilket på sigt kan åbne muligheder for videre uddannelse eller fritidsarbejde.

Projektet har som mål at inkludere mindst seks kommuner over en treårig periode. I første år deltager 3-4 skoler, og antallet øges i de efterfølgende år. For at støtte skolerne introduceres lærere og pædagoger til valgfaget gennem workshops, og efter hvert skoleår afholdes workshops for at dele erfaringer og lægge strategier for projektets fortsættelse.

Samlet set sigter projektet mod at skabe en langsigtet effekt, så flere børn bliver aktive i foreningslivet, og flere unge bliver uddannelsesparate.

Den afsluttende evaluering

Den afsluttende evaluering kommer efter procesevalueringen, som blev udarbejdet i 2022. Formålet med procesevalueringen var at vurdere projektets gennemførelse, mens projektet var i gang. Helt konkret var fokus på at give CUR feedback på udrulningen af Ungtræner+ og konkrete forslag til korrektioner og forbedringer, som kan implementeres i projektets videre forløb. Evalueringen bestod af otte telefoninterviews med valgfagsansvarlige på skoler, hvor Ungtræner+ bliver udbudt.

Opdraget for den afsluttende evaluering er at opsamle data, som CUR har indsamlet gennem projektets levetid.

Den afsluttende evaluering består af (1) data før- og eftermålinger af eleverne, som har været tilknyttet Ungtræner+, (2) lærerinterviews, (3) feltnoter fra erfaringsmøde og (4) CURs egne overvejelser.

Der er af undervejs sket nogle ændringer i evalueringsdesignet, da det oprindeligt var ønsket at indsamle data fra indskolingselevs foreningsdeltagelse. Det viste sig ikke muligt, men til gengæld er der kommet mere kvalitativ viden gennem læreinterviews, feltnoter fra erfaringsmøde og CURS egne oplevelser. Data fra procesevalueringen er ikke medtaget, da den kan tale for sig selv. Grundtanken er stadig den samme. CUR har været ansvarlige for at gennemføre målinger af eleverne og øvrigt relevant data, mens Analyse & Tal står for at samle materialerne og drage en konklusion.

2

2

Aktiviteter

2

2

Aktiviteter i projektet

I løbet af skoleårene 2020/2021 til 2023/2024 har CUR rullet Ungtræner+ ud i syv forskellige kommuner. Projektet har involveret 22 skoler, 39 hold og engageret i alt 543 valgfagselever samt 1.320 udskolingsselever.

I **Holbæk Kommune** deltog Kildebjergskolen i de seneste to skoleår, hvor i alt 26 valgfagselever og 80 indskolingsselever var tilknyttet.

Kolding Kommune deltog i alle fire skoleår med og inkluderede skolerne Munkevænget, Vamdrup og Brandkjærskolen. Her var 78 valgfagselever og 240 indskolingsselever en del af projektet.

I **Køge Kommune** blev Ungtræner+ gennemført over alle fire. I løbet af de fire skoleår var Asgård, Ejbysskole, Hastrupskolen, Kirstinedalskolen og Søndre Skole med i forskelligt omfang, med deltagelse af 117 valgfagselever og 360 indskolingsselever.

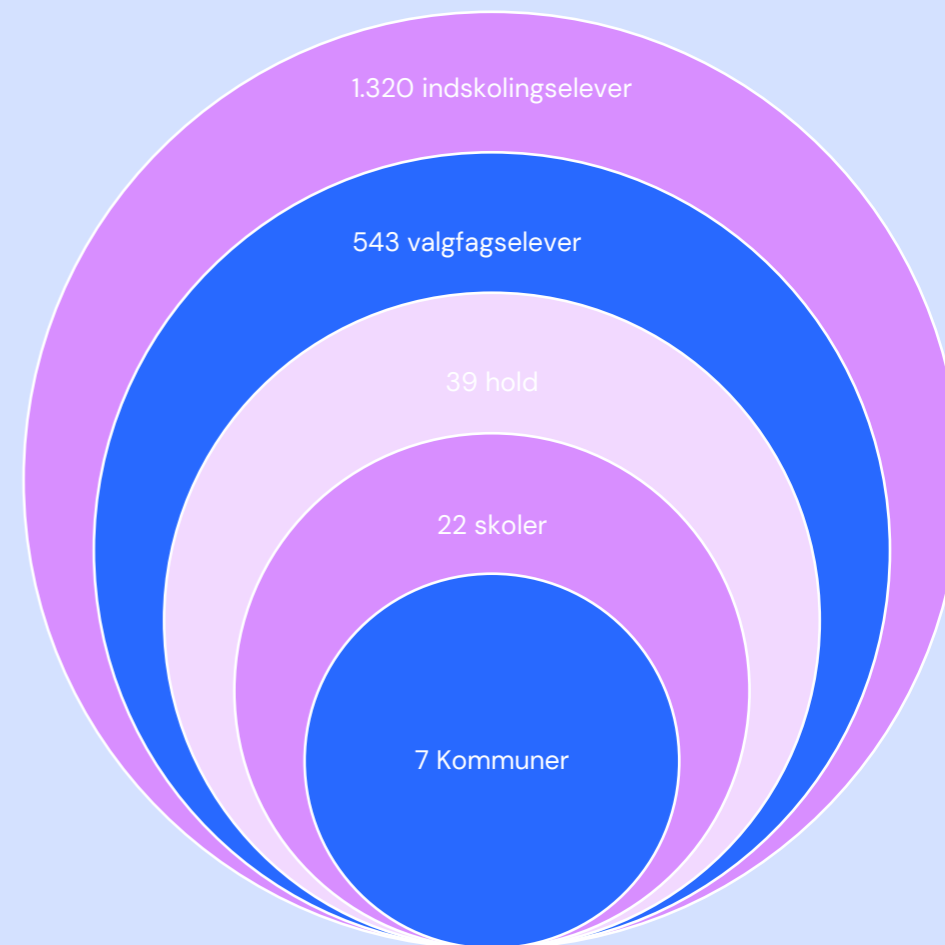
Lolland Kommune var med i to skoleår, hvor Rødby Skole deltog. Her var 26 valgfagselever og 80 indskolingsselever involveret.

Slagelse Kommune var med de seneste tre skoleår. Skolerne talte X class, Marievangskolen, Antvorskov og Broskolen. Her var 140 valgfagselever og 160 indskolingsselever en del af projektet.

Thisted Kommune har været med i tre skoleår og inkluderet skolerne Snedsted, Hannæs Skole, Tingstrup og Østre Skole. Samlet deltog 65 valgfagselever og 200 indskolingsselever.

Endelig deltog **Aarhus Kommune** med Aarhus Friskole, Skovvangsskolen og Samsøgades Skole, hvor 91 valgfagselever og 200 indskolingsselever var tilmeldt i løbet af de fire skoleår.

Tallene for både valgfagselever og indskolingsselever er estimeret af CUR på baggrund af antallet af hold. Et typisk hold består af cirka 13 valgfagselever og 40 indskolingsselever.

I skoleåret 2019/2020 har CUR en etårig pilotprojektphase, hvor CUR udvikler og afprøver konceptet og undervisningsmaterialet til valgfaget.

I skoleåret 2020/2021 har CUR tilknyttet Kolding Kommune, Køge, Thisted og Aarhus Kommune. Alt i alt fire kommuner og syv skoler.

I skoleåret 2021/2022 har CUR tilknyttet Kolding, Køge, Slagelse, Thisted og Aarhus Kommune. Alt i alt fem kommuner og otte skoler.

I skoleåret 2022/2023 har CUR tilknyttet Holbæk, Kolding, Køge, Lolland, Slagelse, Thisted og Aarhus Kommune. Alt i alt syv kommuner og 14 skoler.

I skoleåret 2023/2024 har CUR tilknyttet Holbæk, Kolding, Køge, Lolland, Slagelse, Thisted og Aarhus Kommune. Alt i alt syv kommuner og 10 skoler.

19/
20

20/
21

21/
22

22/
23

23/
24

CUR vælger Analyse & Tal
som evaluator

Procesevaluering

Afsluttede evaluering

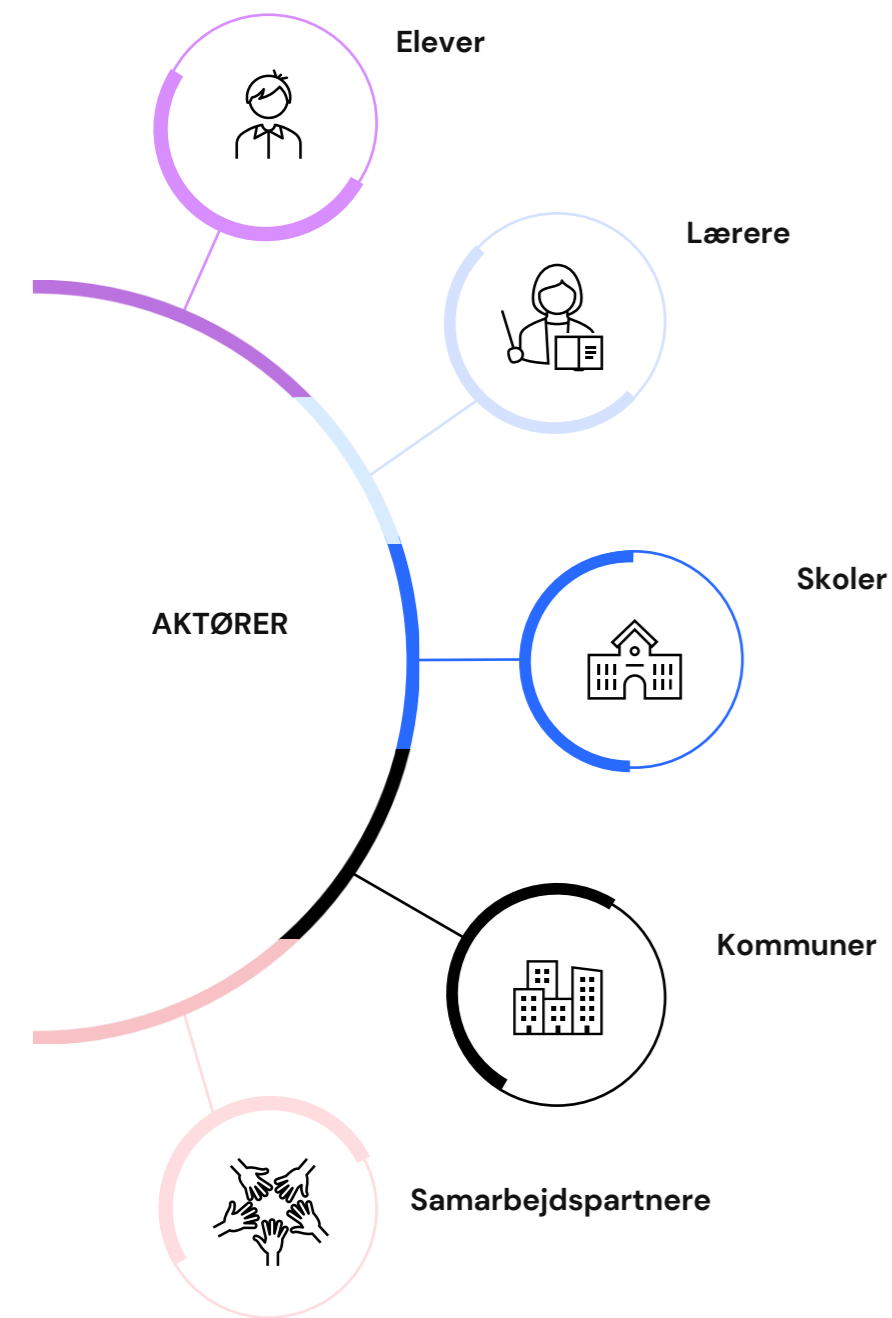
3

3

Analyse

3

3

Aktører

Projektet involverer et bredt samarbejde mellem forskellige aktører, der alle spiller en vigtig rolle i at fremme børn og unges deltagelse i fritidslivet og styrke deres uddannelsesparathed.

Eleverne i projektet er primært ældste folkeskoleelever, som deltager i valgfaget Ungtræner+. De planlægger og gennemfører aktiviteter for yngre elever i frikvarterer, SFO'er og lokale foreninger, hvor de udvikler personlige og sociale kompetencer samt uddannelsesparathed gennem praktisk erfaring med trænermodeller og ledelse.

Lærerne er ofte idrætslærere, men pædagoger deltager også. Der er blandede oplevelser med undervisningen – nogle har følt sig presset til det, mens andre har fundet det spændende. Lærerne oplever generelt, at faget giver dem mulighed for at sætte deres eget præg. Undervisningsmaterialet kan dog være forvirrende for nogle, mens andre ser det som en god ramme.

Skolerne spiller en central rolle, hvor ledelsen typisk udpeger lærere til faget. Der er generelt stor opbakning fra skoleledelsen, som giver underviserne frihed til selv at strukturere undervisningen.

Kommunerne er facilitatorer i projektet. Deres rolle varierer, men lærerne oplever generelt begrænset kontakt til kommunen ud over økonomisk støtte. Kommunerne bidrager til koordinering og samarbejde mellem skoler og CUR.

Samarbejdspartnere i projektet omfatter, ud over CUR, DGI og Dansk Skoleidræt. CUR står for rammesætning og evaluering, mens DGI og Dansk Skoleidræt leverer materiale og medvirker på kursus i deres del af materialet.

3

3

Analyse

del 1 – eleverne

3

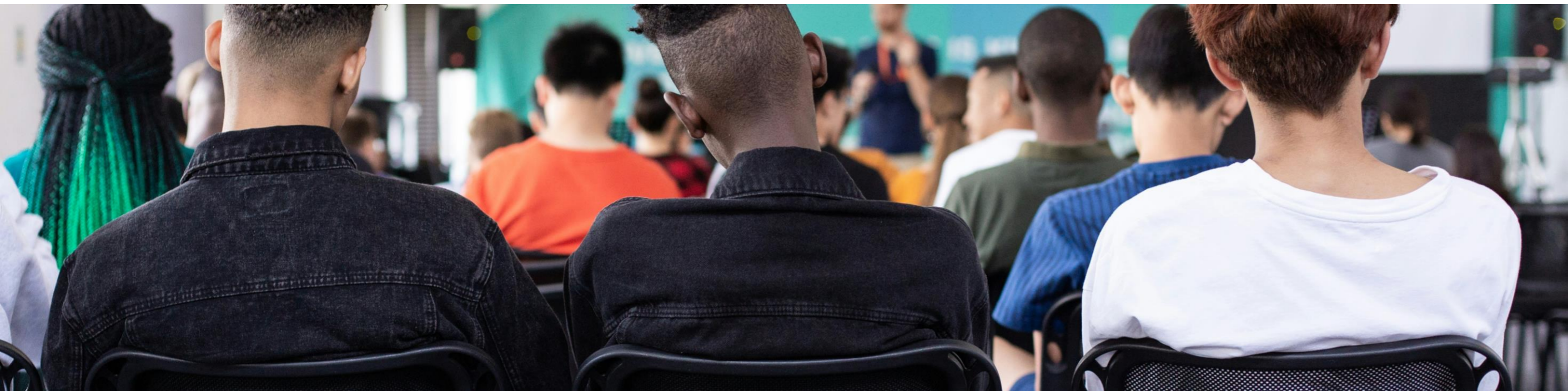
3

Introduktion til eleverne

I alt 543 elever har deltaget i valgfaget Ungtræner+, primært elever fra udskolingen i folkeskolen. Gennem faget har eleverne planlagt og gennemført aktiviteter for yngre elever i frikvarterer, SFO'er og lokale foreninger. Målet har været at udvikle både personlige og sociale kompetencer samt øge deres uddannelsesparathed gennem praktisk erfaring med trænerroller og ledelse.

Eleverne har deltaget i flere surveys udarbejdet af CUR. Det er både sket i starten og på slutningen af deres forløb. Spørgsmålene har været designet til at måle, hvordan de oplevede deres egen udvikling inden for valgfagets centrale læringsmål, såsom motivation, mod og evnen til at formidle.

I de følgende sider vil fokus være på disse surveys.

Elevmålingerne

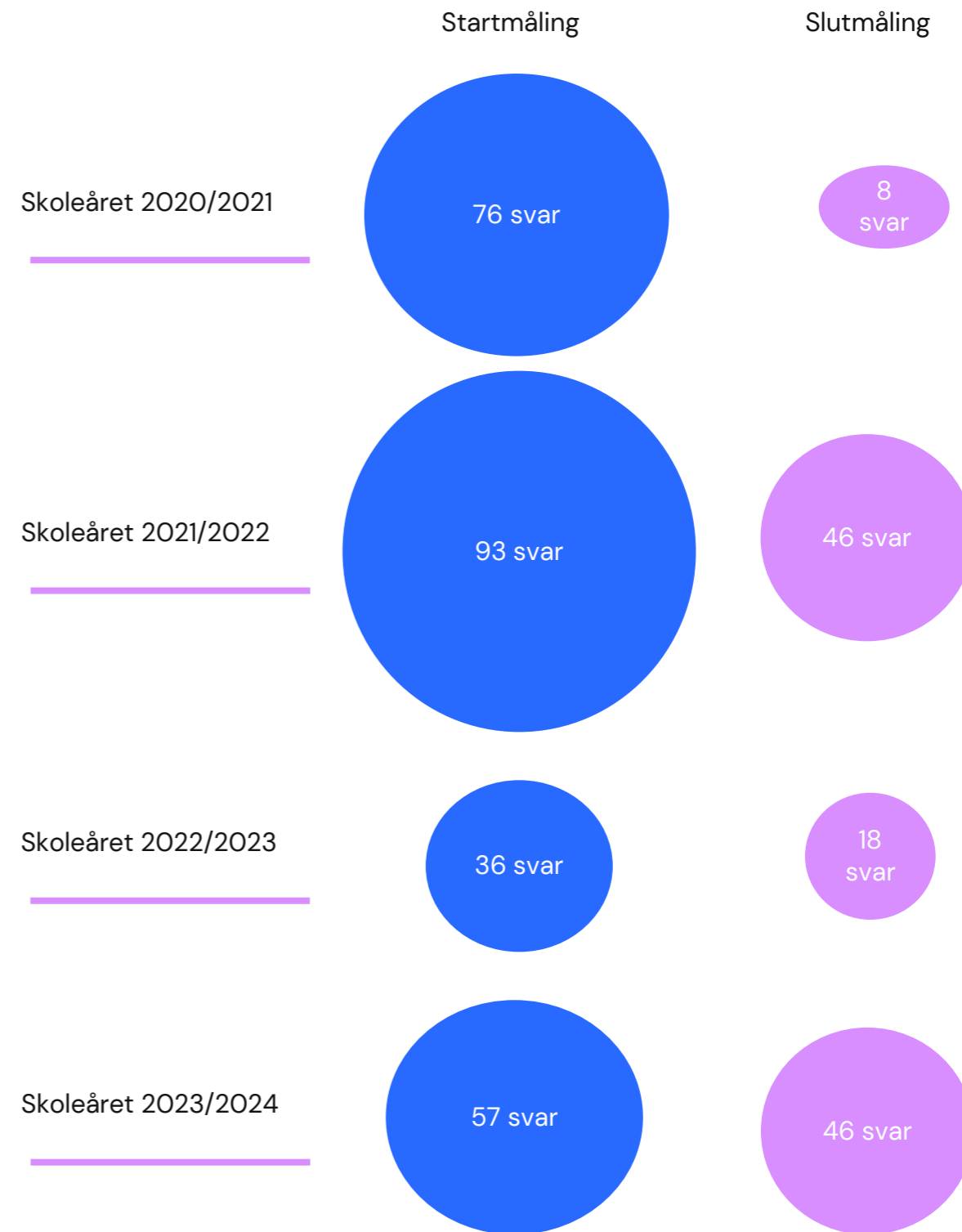
Elevmålingerne blev udført af CUR for at evaluere, hvordan eleverne udvikler sig inden for valgfaget Ungtræner+. Fokusområderne er motivation, mod, ansvarstagen, og formidling. Målet er at få indsigt i, hvordan eleverne vurderer deres egen udvikling og opnåelse af valgfagets læringsmål.

Målingerne blev distribueret gennem undervisere ved brug af links og QR-koder, som eleverne kunne bruge til at udfylde spørgeskemaer. Der blev gennemført to målinger pr. forløb – en ved starten og en ved afslutningen. Fra skoleåret 2021/2022 blev spørgsmålene justeret for bedre at afspejle læringsmålene. Eleverne blev bedt om at evaluere deres kompetencer inden for specifikke områder.

Resultaterne varierede betydeligt mellem de enkelte målinger og årgange. Generelt var der langt færre besvarelser i slutmålingen sammenlignet med startmålingen. Dette gør det vanskeligt at drage præcise konklusioner om udviklingen over tid.

Selvom der har deltaget 543 elever over de fire år, er antallet af besvarelser, især i anden måling, lavt, hvilket gør sammenligningen mellem start og slut udfordrende.

Resultaterne vil blive præsenteret i form af en kort analyse, hvor primært data fra første og anden måling i skoleåret 2023/2024 sammenlignes.

Elevsammensætning gennem de 4 skoleår

I løbet af de seneste fire skoleår har der generelt været en mindre overvægt af drenge. I skoleåret 2020/2021 udgjorde drengene 47%, i 2021/2022 var det 48%, mens det i 2022/2023 steg til 68%. I skoleåret 2023/2024 var andelen af drenge 61%.

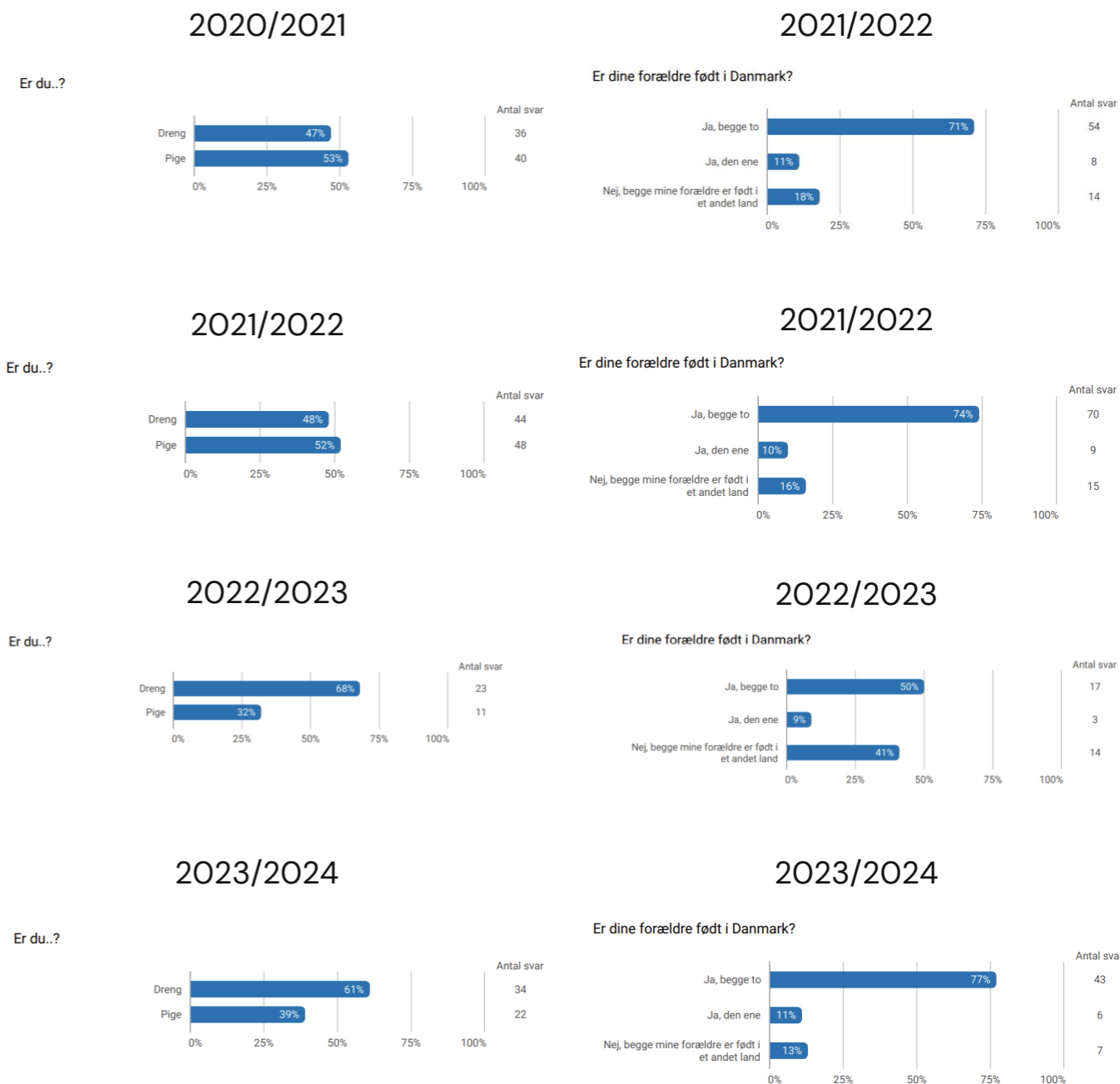
Når det gælder elever med indvandrer- og efterkommerbaggrund, som defineres som børn, hvor begge forældre er født i et andet land, varierede andelen også gennem årene. I 2020/2021 var 18% af eleverne indvandrere eller efterkommere, i 2021/2022 var andelen 16%, i 2022/2023 steg den markant til 41%, mens den i 2023/2024 faldt til 13%.

Ifølge Danmarks Statistik* udgjorde indvandrere og efterkommere 12% af de 10-14-årige i 2. halvår af 2020, og dette tal steg til 15% i 1. halvår af 2024.

Fokus på børns etniske oprindelse er medtaget her, fordi CUR netop har haft et fokus på denne elevgruppe, fordi der var en sammenhæng mellem uddannelsesparathedsvurderingerne og elevers socioøkonomiske baggrund. For eksempel har der været markant flere elever med etnisk danske forældre med lange uddannelser og høje indkomster, som bliver vurderet uddannelsesparate i 8. klasse end tilfældet er for elever af forældre med kort uddannelse, anden etnisk baggrund og lav indkomst.

* Statistikbanken: FOLK1C, 23. september 2024.

STARTMÅLING

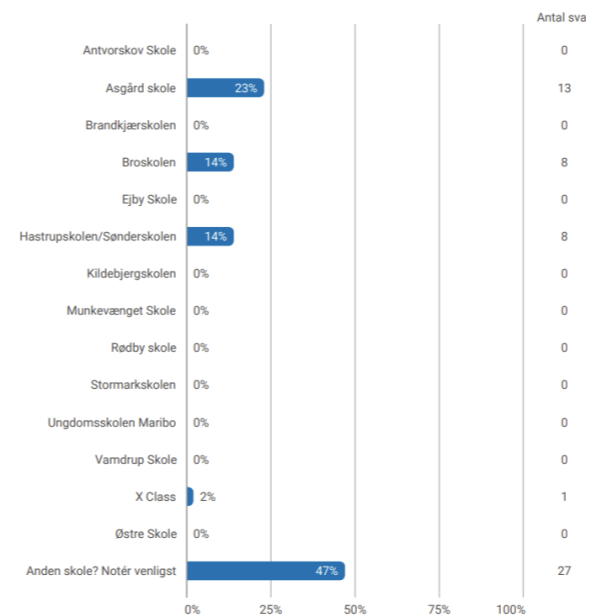
Skoleåret 2023/2024

I målingerne for skoleåret 2023/2024 er det hovedsageligt Asgårdsskole, Broskolen, Hastrupskolen/Sønderskolen og Marievangsskolen, der bidrager med svarene fra startmålingen. Ved slutmålingen er både Broskolen og Hastrupskolen/Sønderskolen stort set faldet fra, hvilket efterlader primært Asgårdsskole og Marievangsskolen som de deltagende skoler.

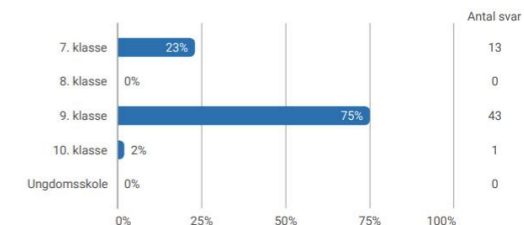
Eleverne i både start- og slutmålingerne består primært af 7. og 9. klasser. Ved startmålingen gik 22% af eleverne i 7. klasse og 75% i 9. klasse, mens det ved slutmålingen var 29% i 7. klasse og 71% i 9. klasse.

STARTMÅLING

Hvilken skole går du på?

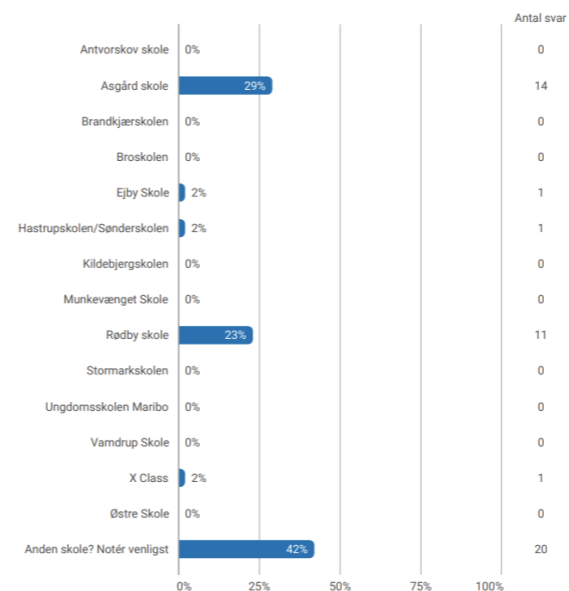

Hvilken klasse går du i?

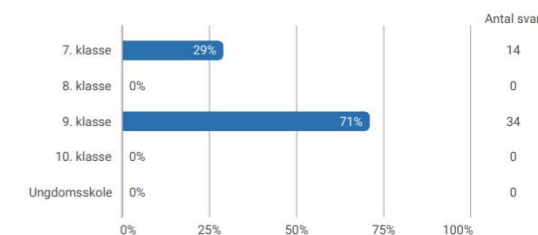

SLUTMÅLING

Hvilken skole går du på?

Hvilken klasse går du i?

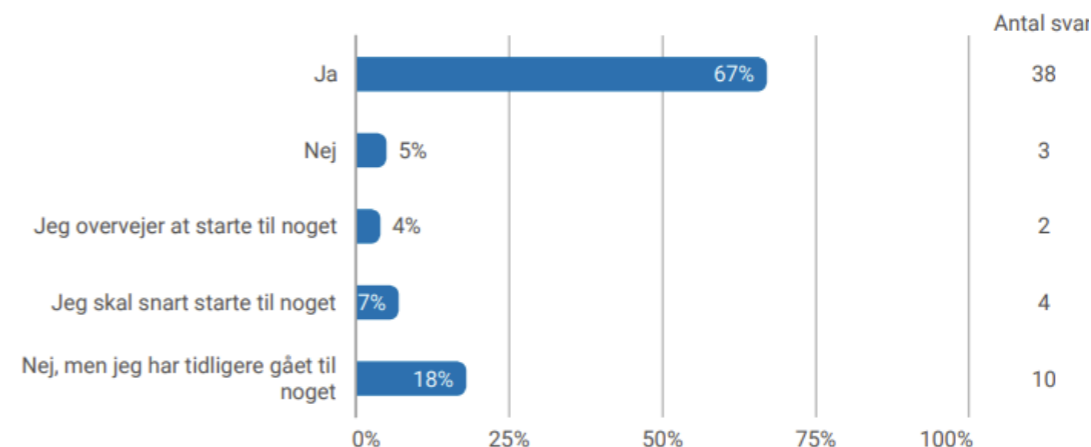

Foreningsliv

En stor del af eleverne, der deltager i Ungtræner+, er allerede engageret i faste aktiviteter i en forening eller klub, såsom sport, spejder, musik eller lignende. Ved startmålingen var 67% af eleverne involveret i sådanne aktiviteter, og ved slutmålingen var tallet steget til 69%. Det viser, at en betydelig del af eleverne allerede har erfaring med foreningslivet. Blandt dem, der ikke deltager i noget fast i øjeblikket, er der flere, som enten overvejer at begynde på noget, har planer om det, eller tidligere har været involveret i lignende aktiviteter.

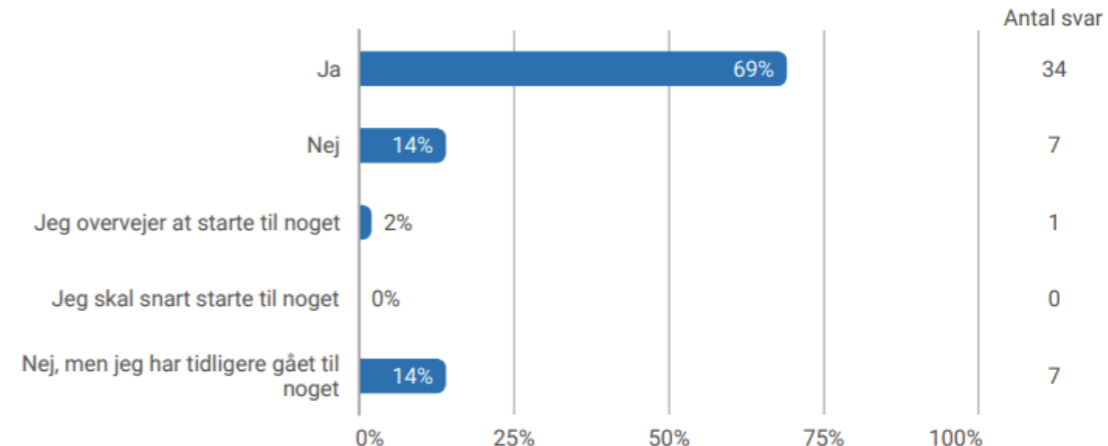
STARTMÅLING

Går du til noget fast i en forening eller klub (sport, spejder, musik eller lignende)?

SLUTMÅLING

Går du til noget fast i en forening eller klub (sport, spejder, musik eller lignende)?

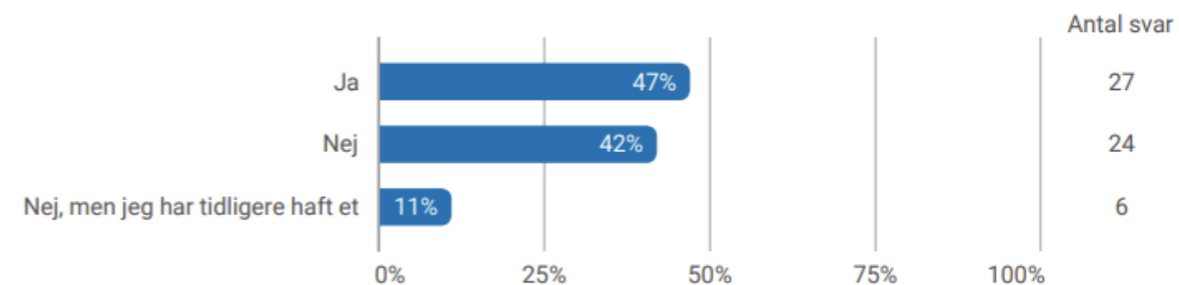

Fritidsarbejde

Omkring halvdelen af eleverne har fritidsjob eller udfører frivilligt arbejde. Ved startmålingen var andelen 47%, mens den ved slutmålingen var steget til 59%. Det er dog ikke helt klart, om flere fik fritidsjob eller begyndte frivilligt arbejde under forløbet, da ikke alle elever har besvaret begge målinger. Noget tyder dog på, at faget kan have en positiv indflydelse på dette område, selvom tid også spiller en rolle.

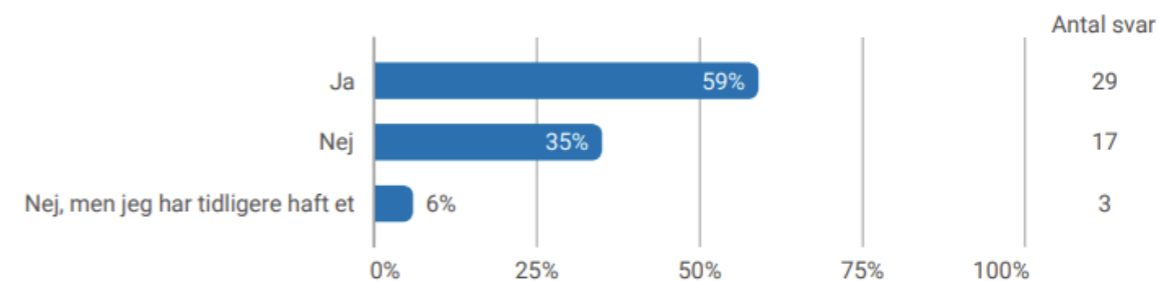
STARTMÅLING

Har du et fritidsjob eller et frivilligt arbejde?

SLUTMÅLING

Har du et fritidsjob eller et frivilligt arbejde?

Selvindsigt

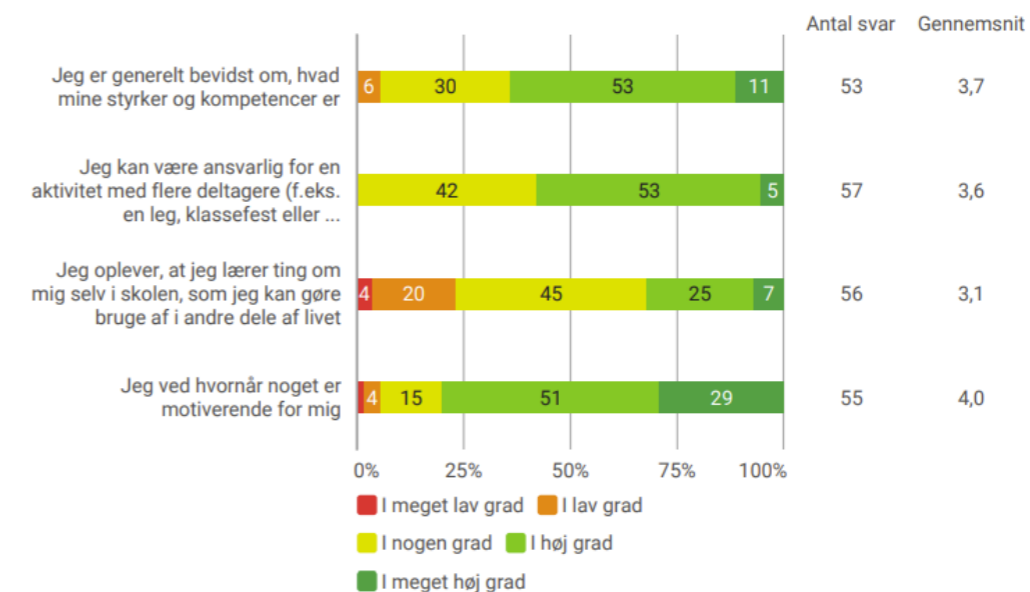
Eleverne blev i både start- og slutmålingen stillet en række spørgsmål, der havde til formål at afdække deres selvindsigt og forståelse af egne styrker og kompetencer.

Selvom eleverne gennemgik forløbet med fokus på disse aspekter, viste målingerne, at der ikke var en markant udvikling i deres besvarelser fra start til slut. Der var altså ikke en signifikant forskel på, hvordan de vurderede deres egne styrker og kompetencer i starten af forløbet sammenlignet med slutningen.

Det ser dog ud til, at der sker en positiv udvikling for nogen. For eksempel går procentdelen fra 5% til 27% for dem som i meget høj grad oplever at kunne lære ting fra sig i skolen, som de kan bruge i andre dele af livet. Men når forskellen ikke er signifikant kan det måske handle om, at nogle udvikler sig positivt samtidig med at andre ikke udvikler sig positivt. Det vil sige, at på trods af dem, som kunne have udviklet sig positivt, så kommer det ikke til at gælde for den samlede ungegruppe.

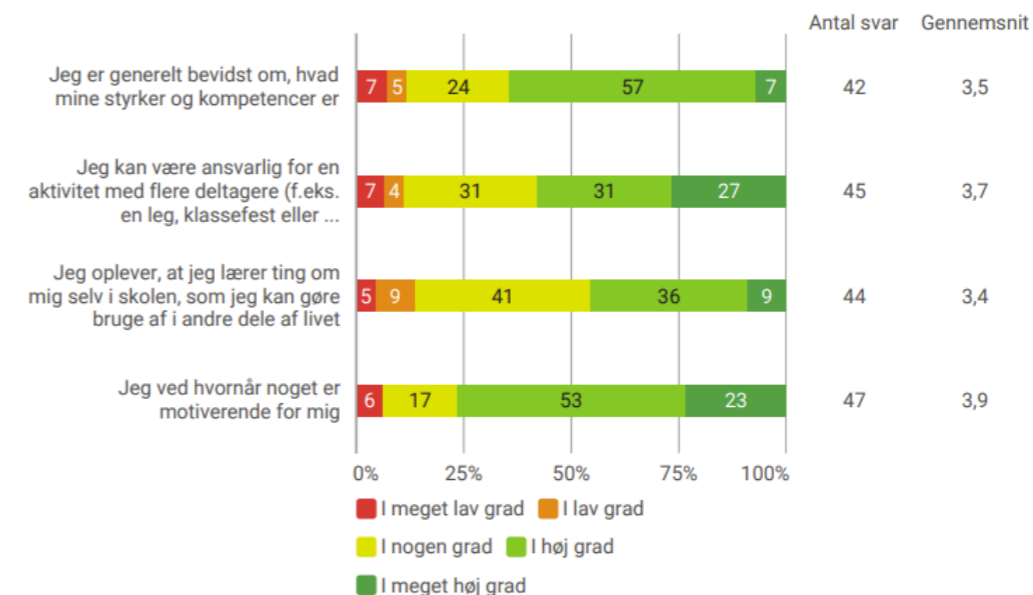
STARTMÅLING

Vurdér venligst i hvilken grad du er enig i nedenstående udsagn.

SLUTMÅLING

Vurdér venligst i hvilken grad du er enig i nedenstående udsagn.

Samarbejde

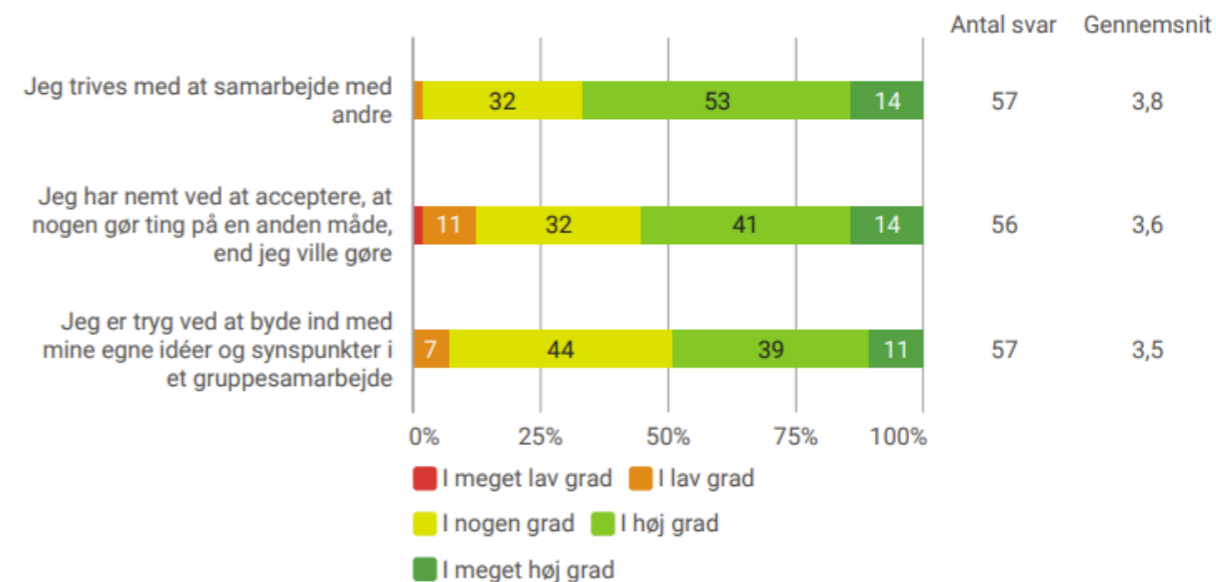
I både start- og slutmålingen blev eleverne bedt om at forholde sig til udsagn om deres samarbejdsevner og interaktion med andre. De skulle vurdere, om de følte sig godt tilpas i samarbejdssituationer, om de kunne acceptere, at andre løser opgaver på en anden måde, end de selv ville gøre, og om de havde en fleksibel tilgang til samarbejde.

Eleverne blev også spurgt, om de var trygge ved at dele deres egne idéer og synspunkter, især i gruppesammenhænge, hvor det kan være udfordrende for nogle at deltage aktivt. At turde bidrage til diskussioner er en vigtig indikator for personlige og sociale kompetencer.

Resultaterne viste dog ingen betydelig ændring fra start til slut. Dette kan tyde på, at elevernes samarbejdsevner og tryghed ved at dele idéer allerede var på et højt niveau fra starten, eller at der ikke blev gjort nok fremskridt undervejs i forløbet til at skabe en markant forbedring.

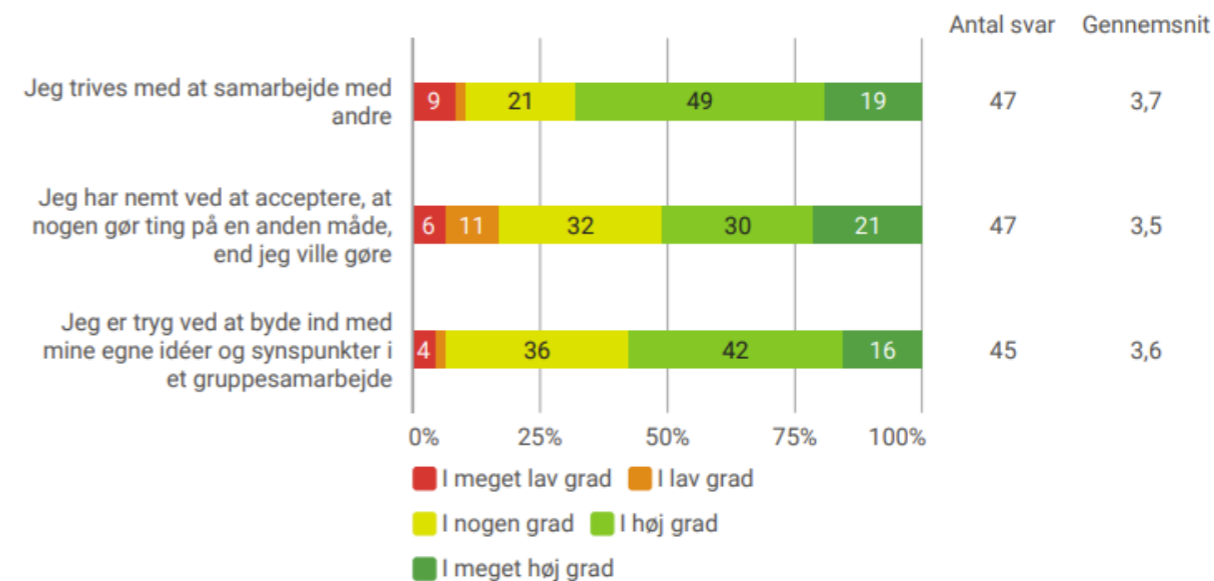
STARTMÅLING

Vurdér venligst i hvilken grad du er enig i nedenstående udsagn.

SLUTMÅLING

Vurdér venligst i hvilken grad du er enig i nedenstående udsagn.

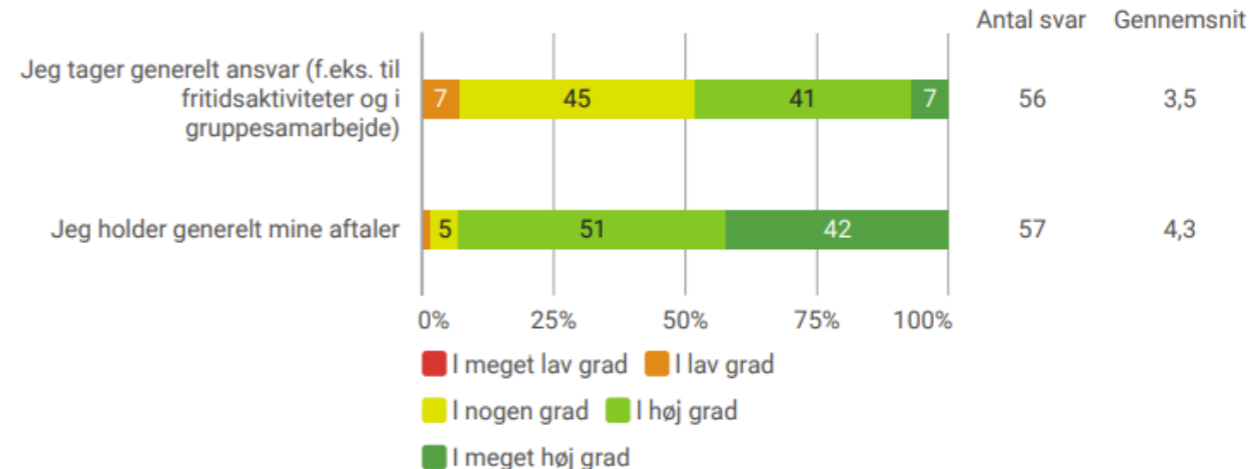
Ansvarlighed

Eleverne blev i både start- og slutmålingen spurgt ind til deres ansvarfølelse og evne til at holde aftaler. De skulle vurdere, om de generelt tog ansvar i både daglige aktiviteter og større opgaver, samt om de typisk overholdt de aftaler, de indgik, både i skole- og sociale sammenhænge.

Formålet var at få indsigt i, hvordan eleverne vurderede deres egen pålidelighed og ansvarlighed. Resultaterne viste dog ingen betydelig forskel fra start til slut. Der er dog en positiv udvikling i forhold til ansvarlighed. Procentdelen går fra 48% til 64% for dem som i høj grad tager ansvar. Til gengæld går procentdelen fra 0% til 5% for dem, som svarer i meget lav grad, hvorfor gennemsnittet er uændret.

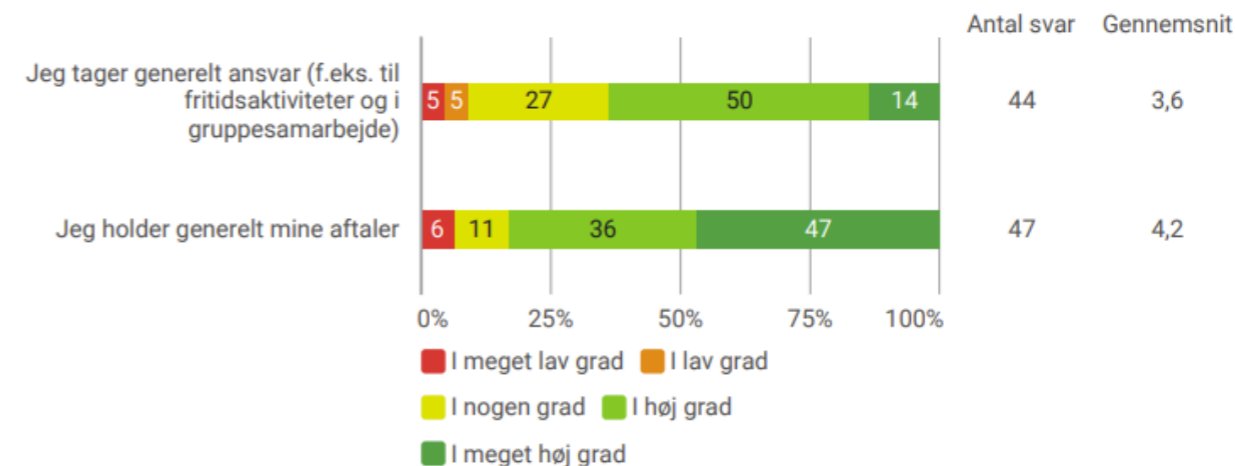
STARTMÅLING

Vurdér venligst i hvilken grad du er enig i nedenstående udsagn.

SLUTMÅLING

Vurdér venligst i hvilken grad du er enig i nedenstående udsagn.

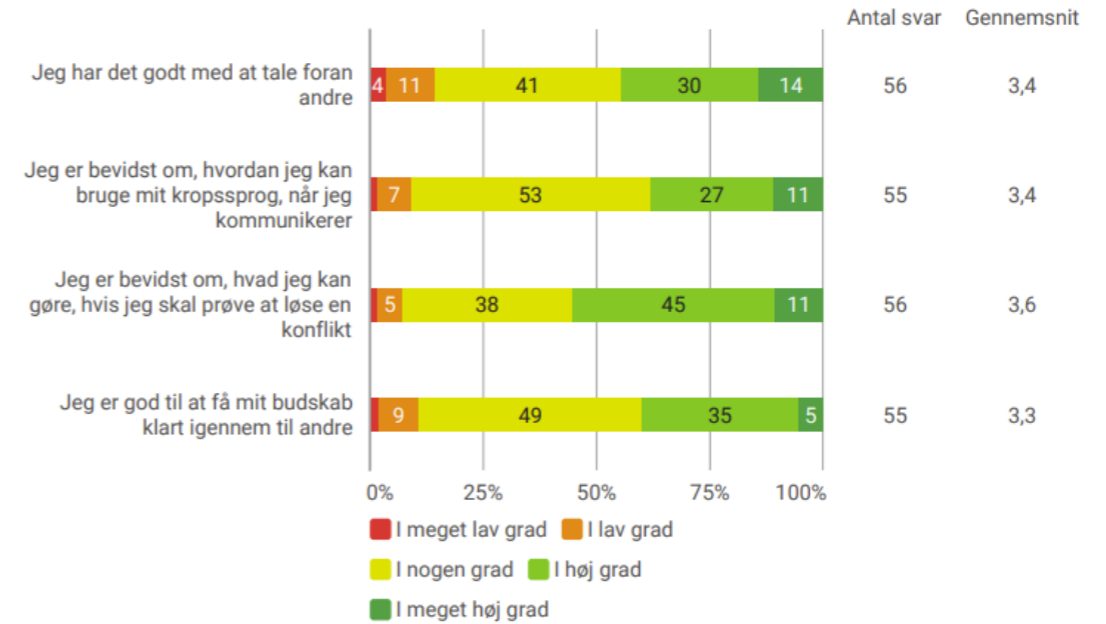
Præstation

Eleverne blev i både start- og slutmålingen bedt om at reflektere over deres evner inden for kommunikation og konflikthåndtering. De skulle tage stilling til, om de følte sig trygge ved at tale foran andre mennesker, og om de var bevidste om, hvordan de kunne bruge deres kropssprog som en del af deres kommunikation. Dette spørgsmål sigter mod at afdække deres non-verbale kommunikationsevner og hvordan de bruger kropslige signaler til at understøtte deres budskaber.

Resultaterne viste dog ingen markant forskel i elevernes svar fra starten af målingerne til slutningen af forløbet. Igen er der dog en positiv udvikling for nogle. For eksempel går procentdelen fra 38% til 47% for dem som i høj grad er bevidste om, hvordan de bruger deres kropssprog, når de kommunikerer. Når forskellen ikke er signifikant kan det tyde på, at den samlede gruppe ikke har udviklet sig nok. Dette kan pege på, at det ikke har lykkedes at få hele ungegruppen med i forbindelse med udviklingen af de personlige og sociale kompetencer.

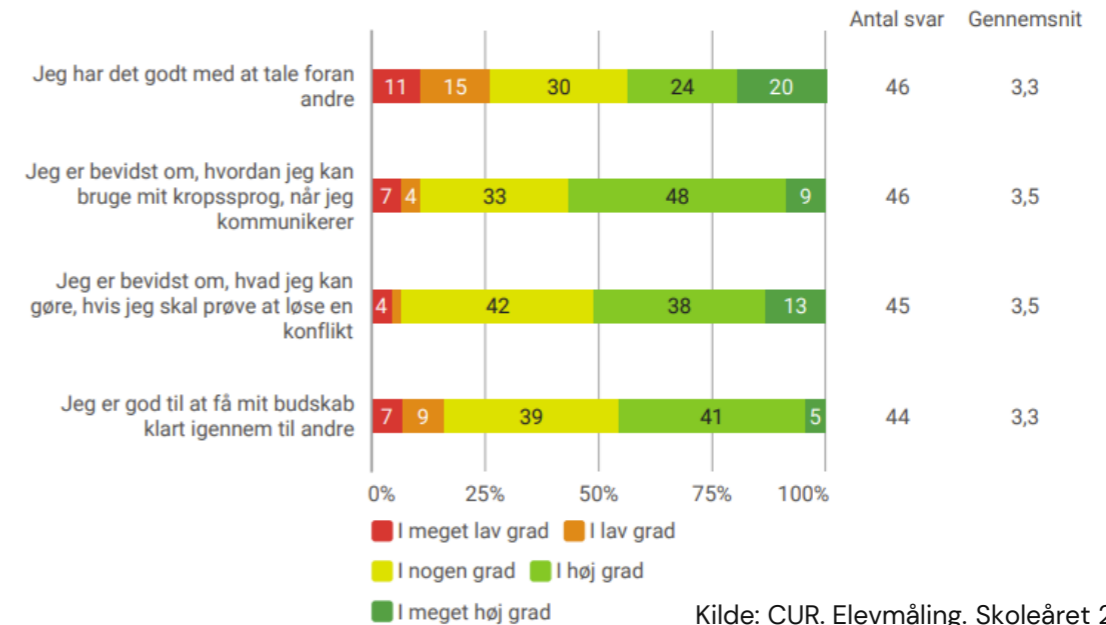
STARTMÅLING

Vurdér venligst i hvilken grad du er enig i nedenstående udsagn.

SLUTMÅLING

Vurdér venligst i hvilken grad du er enig i nedenstående udsagn.

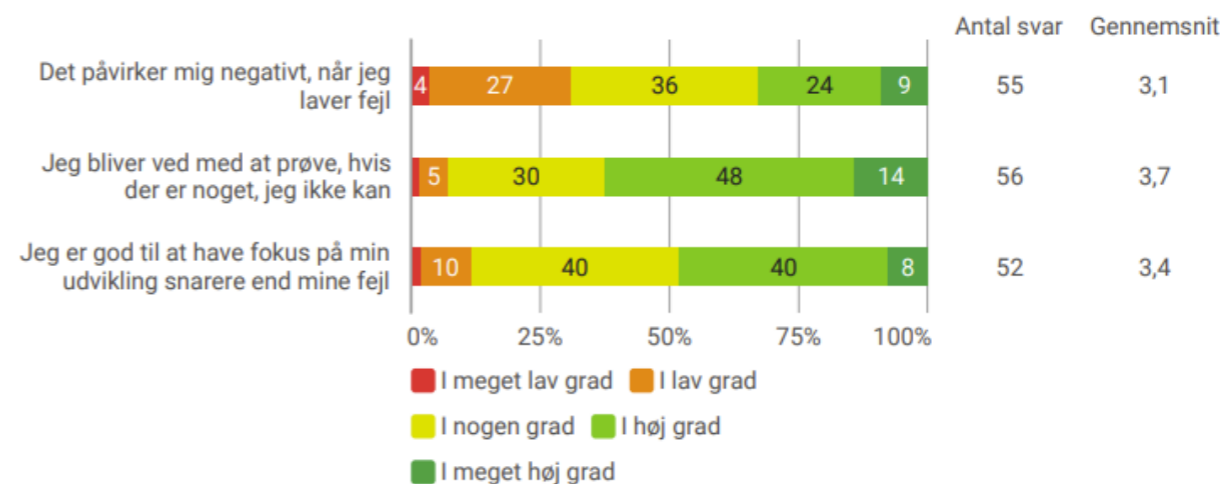
Fejlkultur

I både start- og slutmålingen blev eleverne bedt om at reflektere over deres håndtering af fejl og udfordringer. De blev blandt andet spurgt, om de blev negativt påvirket af at lave fejl, om de fortsatte med at prøve, når de stødte på noget svært, og om de havde fokus på deres udvikling frem for deres fejl. Disse spørgsmål var vigtige for at forstå elevernes mentale tilgang til læring og deres evne til at håndtere modgang.

Resultaterne peger på en stigning i antallet af elever, der ikke følte sig negativt påvirket af fejl. Dette kunne indikere en større bevidsthed omkring deres præstationer, men også en øget følsomhed over for at fejle.

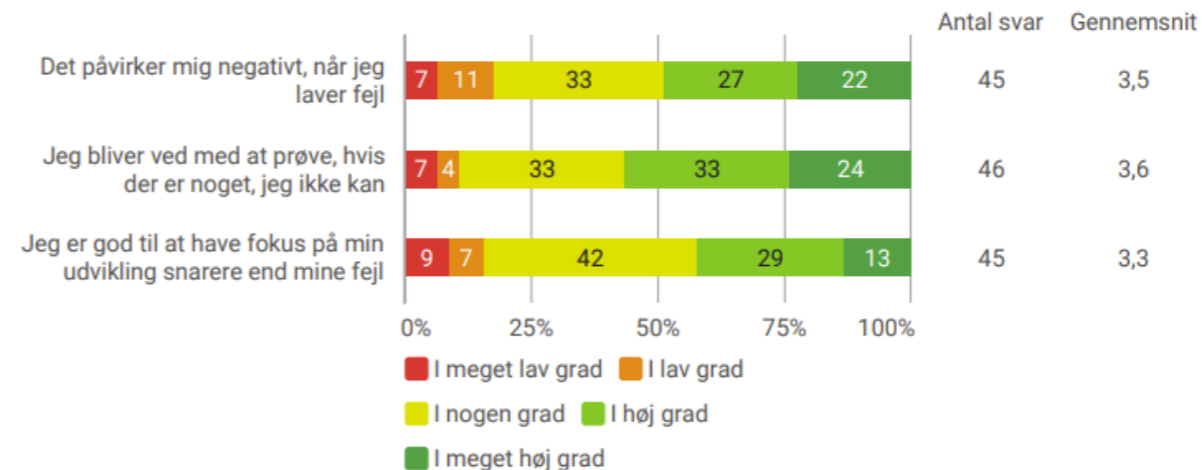
STARTMÅLING

Vurdér venligst i hvilken grad du er enig i nedenstående udsagn.

SLUTMÅLING

Vurdér venligst i hvilken grad du er enig i nedenstående udsagn.

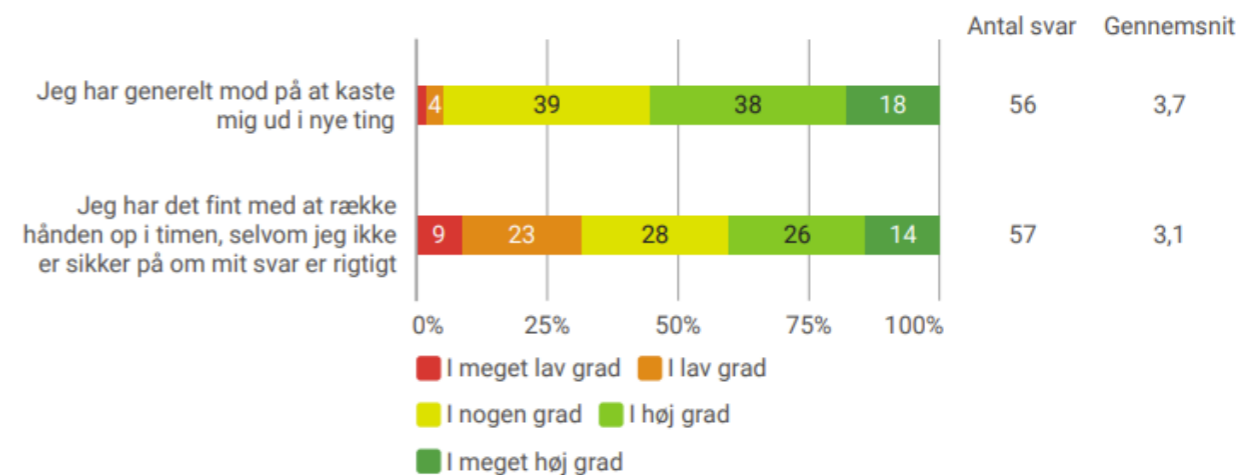
At prøve nye ting

Eleverne blev i både start- og slutmålingen spurgt ind til deres mod til at kaste sig ud i nye ting og deres vilje til at tage initiativ i klassen. Et af spørgsmålene handlede om, hvorvidt de følte sig trygge ved at prøve nye ting, selvom de ikke var sikre på resultatet. Derudover skulle de forholde sig til, om de havde det fint med at række hånden op i undervisningen, selvom de ikke var sikre på, om deres svar var rigtigt. Dette måler deres selvtillid og lyst til at deltage aktivt, selv når der er risiko for at tage fejl.

Resultaterne viste ingen væsentlig ændring fra start til slut. Det indikerer, at elevernes mod til at deltage og tage initiativer i undervisningen var på et stabilt niveau gennem forløbet, uden store fremskridt. Der kunne være potentiale i at styrke deres selvtillid yderligere, så de føler sig trygge ved at tage chancer og lære gennem deres fejl.

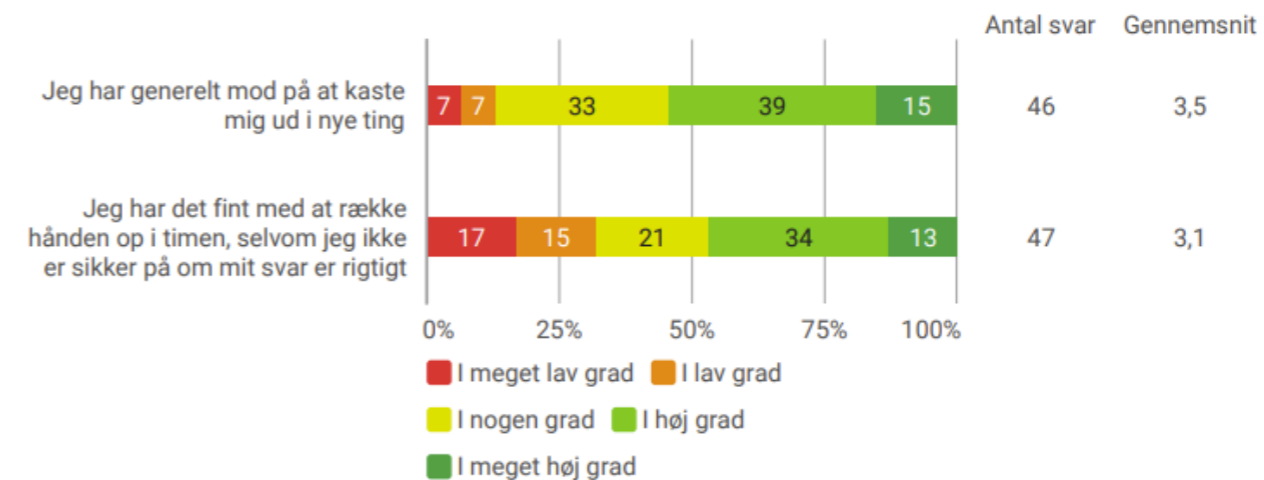
STARTMÅLING

Vurdér venligst i hvilken grad du er enig i nedenstående udsagn.

SLUTMÅLING

Vurdér venligst i hvilken grad du er enig i nedenstående udsagn.

Aktiviteter i Ungtræner+

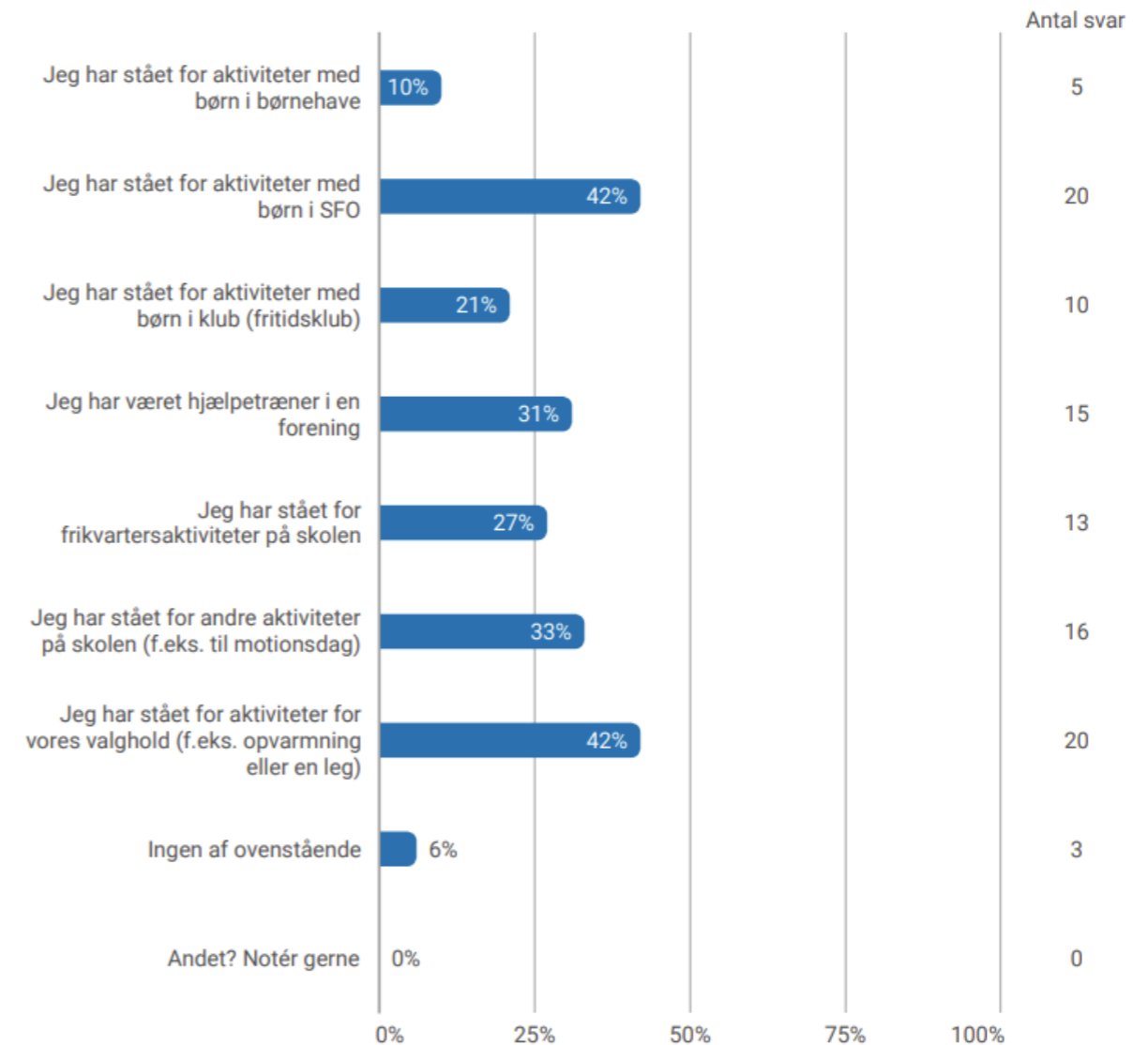
Eleverne har været involveret i en bred vifte af aktiviteter gennem forløbet. Blandt dem har 42% taget ansvaret for at arrangere aktiviteter for børn i SFO'en, og ligeledes har 42% været ansvarlig for aktiviteter i forbindelse med deres valghold. Derudover har 31% af eleverne fungeret som hjælpetrænere, hvor de har assisteret med træning og aktiviteter for andre børn.

27% af eleverne har planlagt og afholdt frikvartersaktiviteter på skolen, hvilket har bidraget til at skabe et aktivt og socialt skolemiljø. 21% har organiseret aktiviteter for børn i klubber eller fritidsklubber, mens 10% har arbejdet med aktiviteter for de yngste børn i børnehaver.

Derudover har 33% af eleverne engageret sig i forskellige andre aktiviteter på skolen, som ikke nødvendigvis falder ind under de nævnte kategorier. Det viser, at mange elever har bidraget aktivt på forskellige områder i skolens liv.

6% af eleverne har dog ikke deltaget i nogle af de ovennævnte aktiviteter, hvilket kan tyde på forskellige interesser eller udfordringer i at finde passende aktiviteter.

Hvilke af følgende aktiviteter har du prøvet undervejs i valgfaget?

Oplevelse af faget

Ved slutmålingen blev eleverne spurgt om deres oplevelse af valgfaget. 59% af eleverne angav, at de i høj grad havde haft en positiv oplevelse af faget, mens 22% følte, at de i nogen grad havde haft en god oplevelse, og 20% svarede, at deres oplevelse kun var god i lav grad.

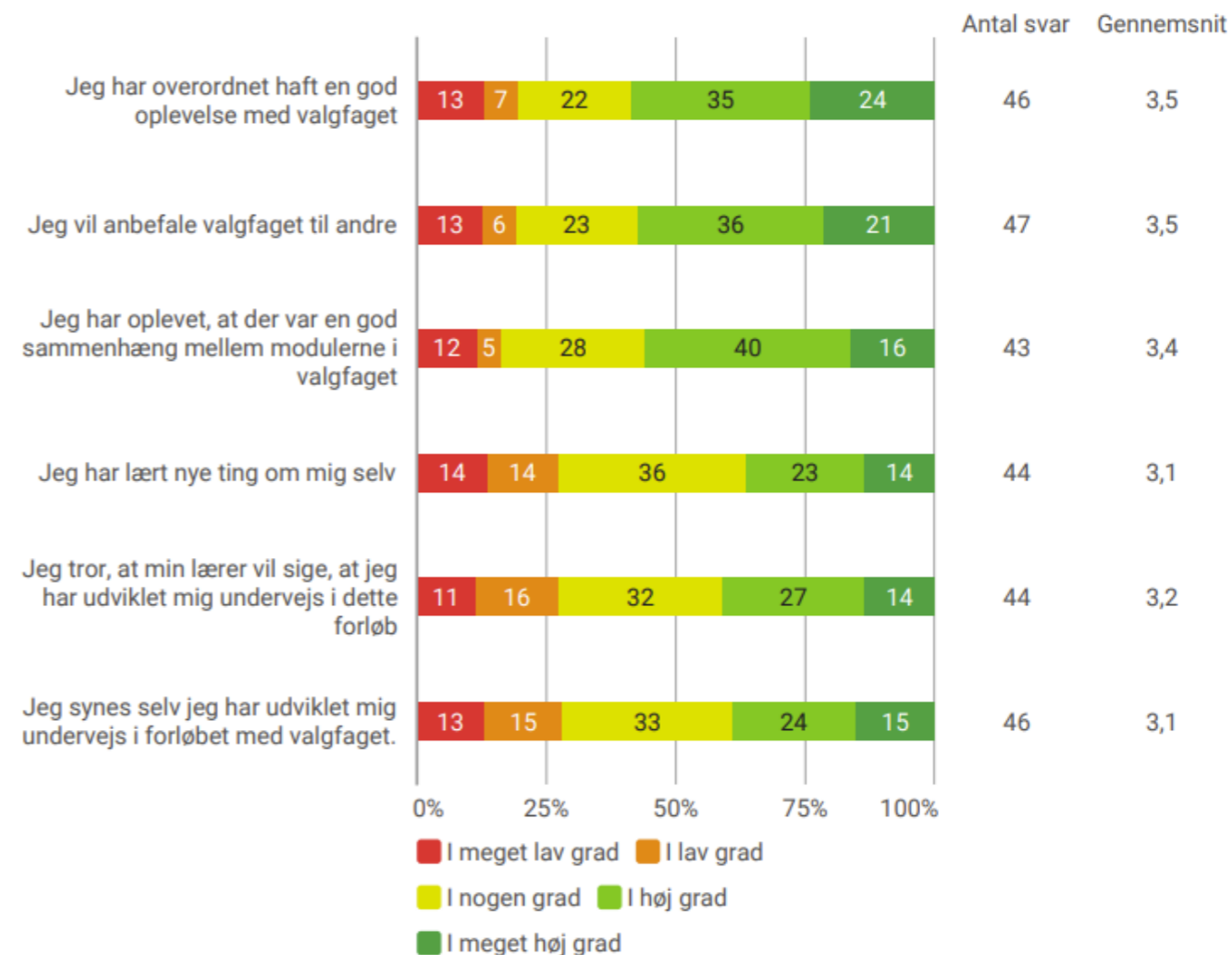
Når det gælder om at anbefale faget til andre, ville 57% i høj grad anbefale det, mens 22% i nogen grad ville gøre det, og 19% ville anbefale det i lav grad.

56% af eleverne oplevede, at der var en god sammenhæng i faget, mens 28% oplevede det i nogen grad, og 17% oplevede, at sammenhængen var god i lav grad.

37% af eleverne svarede, at de i høj grad havde lært noget nyt om sig selv, mens 36% sagde, at det var tilfældet i nogen grad, og 28% mente, at de kun i lav grad havde lært noget nyt.

41% af eleverne troede, at deres lærer i høj grad ville sige, at de havde udviklet sig gennem forløbet, mens 22% mente, at læreren i nogen grad ville sige det samme, og 27% vurderede, at læreren kun i lav grad ville bemærke deres udvikling.

39% af eleverne følte selv, at de i høj grad havde udviklet sig undervejs i forløbet, 33% mente, at de i nogen grad havde gjort det, mens 18% kun i lav grad følte, at de havde udviklet sig.

Oplevelse af egen udvikling

Ved slutmålingen blev eleverne spurgt om deres oplevelse af egen udvikling.

59% af eleverne har i høj grad indset, at de gerne vil være hjælpetræner i en forening, mens 33% har indset det i nogen grad, og 33% har kun i lav grad bemærket det.

46% har i høj grad fået større indsigt i, hvordan de selv ønsker at være som træner, mens 20% har opnået denne indsigt i nogen grad, og 34% kun i lav grad.

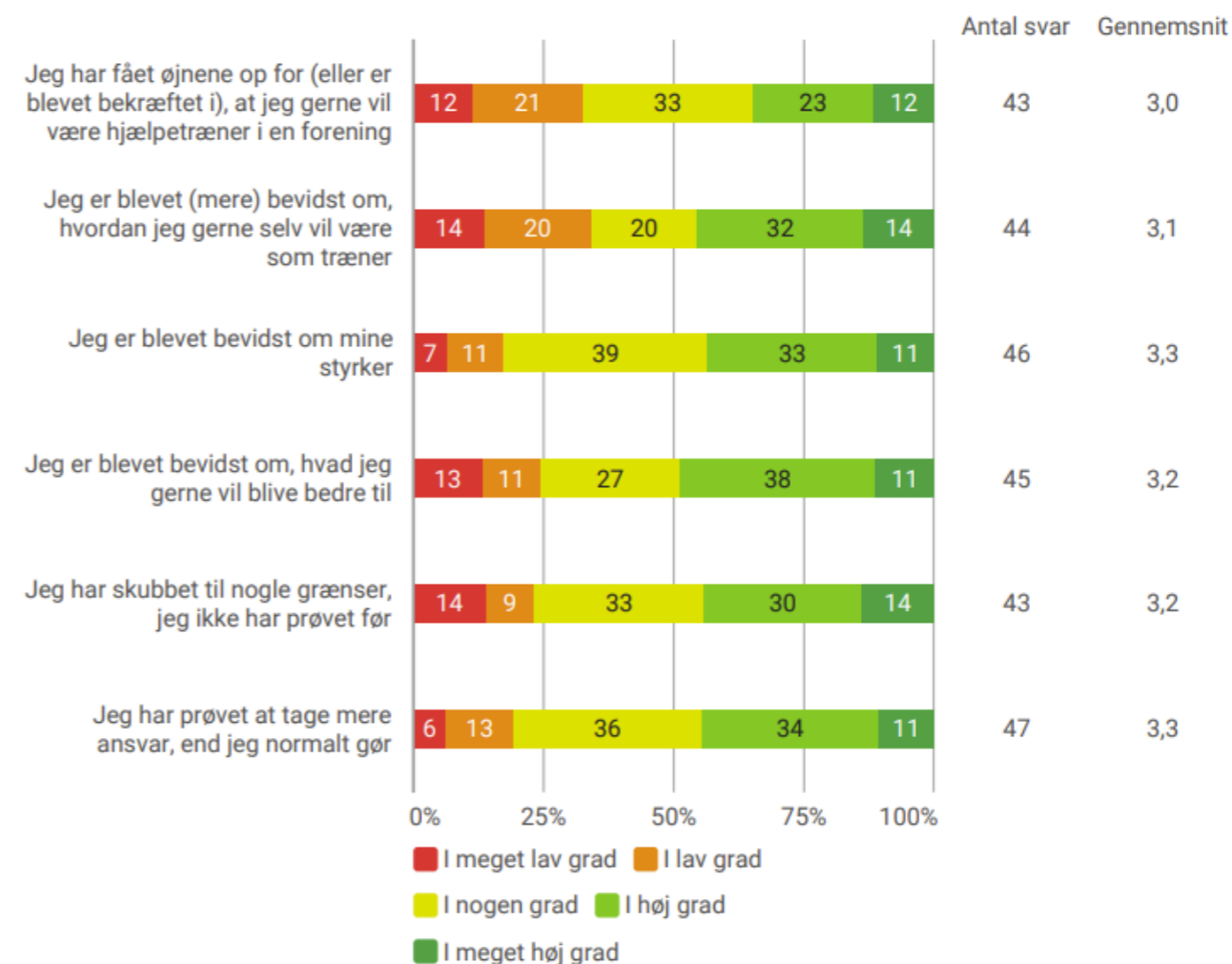
44% af eleverne er i høj grad blevet mere bevidste om deres egne styrker, mens 39% har oplevet dette i nogen grad, og 18% i lav grad.

49% af eleverne har i høj grad opdaget, hvad de er blevet bedre til, mens 27% har oplevet dette i nogen grad, og 24% kun i lav grad.

44% har i høj grad udfordret sig selv ved at overskride personlige grænser, de ikke har prøvet før, mens 33% har gjort det i nogen grad, og 23% kun i lav grad.

45% har i høj grad taget mere ansvar, end de normalt gør, mens 36% har gjort det i nogen grad, og 9% i lav grad.

SLUTMÅLING

Analyse

del 2 - lærerne

Introduktion

CUR har i skoleåret 2023/2024 interviewet fire lærere. Formålet med de fire interviews er at evaluere, hvordan valgfaget Ungtræner+ fungerer i praksis på forskellige skoler, og hvordan lærerne oplever både elevernes udvikling og integrationen af valgfagets målsætninger, især med fokus på koblingen mellem ældre elever og foreningslivet.

De fire lærere bliver generelt spurgt om følgende emner, hvordan valgfaget forløber, elevernes motivation og udvikling, praktikforløbet og samarbejde med foreninger.

Valgfagets forløb

Valgfaget Ungtræner+ forløber forskelligt på tværs af skolerne, men fælles for alle skoler er, at eleverne kombinerer teori og praksis i deres arbejde med at planlægge og gennemføre aktiviteter for yngre elever eller i lokale foreninger. Faget fokuserer på at udvikle elevernes ledelsesevner, ansvarsfølelse og samarbejdskompetencer, men udfordringer som motivation, praktikpladsopsøgning og samarbejde med foreninger håndteres forskelligt af lærerne. Faget tilbyder en ramme, hvor eleverne kan prøve sig selv af i roller som trænere og ledere, samtidig med at de lærer om foreningsliv og samfundsansvar.

Valgfaget er typisk delt op i teoretiske og praktiske moduler. Eleverne starter ofte med teoretisk forberedelse og diskussion, hvor de planlægger aktiviteter, som de derefter afprøver i praksis. En lærer fortæller, hvordan han strukturerer undervisningen med teori og praksis på forskellige dage: *"Vores praksis fungerer tirsdag, og så har vi forberedelse af aktiviteter og teoridelen om mandagen."* Dette er en struktur, som går igen på flere skoler, hvor eleverne lærer om undervisning, ledelse og foreningsliv i klasselokalet og derefter får mulighed for at prøve teorierne af i praksis.

En anden lærer beskriver, hvordan eleverne arbejder med at udarbejde forskellige aktiviteter, der fremmer færdigheder: *"De udarbejder nogle forskellige øvelser... og så prøver vi dem af."* Denne opdeling af teori og praksis sikrer, at eleverne får både en forståelse for planlægning og

ledelse og erfaring med at anvende det i en konkret kontekst. Lærerne påpeger, at den praktiske del af undervisningen er særligt vigtig, da det er her, eleverne virkelig får mulighed for at tage ansvar og vise deres evner som trænere.

Eleverne arbejder ofte sammen i grupper om at udvikle og justere deres aktiviteter. *"De har planlagt hver deres lege og vist dem for holdene, og vi har justeret på dem undervejs,"* fortæller en lærer. Denne kontinuerlige proces med at planlægge, afprøve og evaluere aktiviteterne styrker elevernes evner til at reflektere over deres egen præstation og samarbejde om forbedringer. Samarbejdet mellem eleverne er en central del af læringsprocessen, da det lærer dem at tage hensyn til hinandens input og finde løsninger i fællesskab.

Motivation og udvikling blandt eleverne

Der er betydelige forskelle i elevernes motivation og engagement i valgfaget. Nogle elever er meget engagerede og ser frem til at udvikle sig gennem faget, mens andre har svært ved at tage ansvar og engagere sig fuldt ud. En lærer beskriver, hvordan nogle af hans elever mangler motivation: *"Der er jo mange af dem, der håber lidt, at appelsinen falder ned i turbanen... og forventer, at det hele bare kommer til en."* Dette problem med passivitet og manglende initiativ ses flere steder, og det kan være en barriere for elevernes personlige udvikling.

En anden lærer nævner, at der er stor forskel på elevernes engagement i det praktiske arbejde: *"Nogle ... står stadig i baggrunden og ... tør ikke være aktive: Andre der nærmest underviser på niveau."* Dette viser, at nogle elever tager udfordringen op og udvikler deres evner som ledere, mens andre er mere tilbageholdende og har brug for længere tid til at føle sig trygge i rollen som træner.

En lærer påpeger, at især elever i 7. klasse kan have svært ved at forstå, at de selv skal tage initiativ til at finde praktikpladser: *"De har faktisk haft 1,5-2 måneder tid til at finde en [praktikplads] ... og der er nogle, der slet ikke har fundet en."* Denne mangel på erfaring med at tage ansvar og opsøge muligheder er en udfordring, som flere lærere støder på. Eleverne har brug for støtte og vejledning i, hvordan man kontakter foreninger og indgår i en formel praktik, hvilket flere lærere nævner som et punkt, hvor faget kan forbedres.

En vigtig del af valgfaget er at styrke elevernes selvindsigt og evne til at reflektere over deres egen udvikling. Flere lærere nævner, at eleverne bliver bedre til at tage ansvar og reflektere over deres præstationer. En lærer beskriver, hvordan eleverne gradvist bliver mere selvsikre: *"Man kan rykke en elev fra at være pænt usikker ... De fremskridt, de gør ved, at ... stå foran 20-25 små [elever] til at de bare lige kan naile den efter et par måneder. Det synes jeg jo er rigtig, rigtig givende."* Denne udvikling i elevernes selvtillid og mundtlige kommunikation er et centralt mål med valgfaget, og det er her, eleverne for alvor vokser.

En anden lærer fremhæver, hvordan eleverne lærer af deres erfaringer og bliver dermed bedre til at tilpasse deres aktiviteter: *"Så bruger vi 15 minutter på at evaluere. Og det er primært dem, der får lov til at komme på banen i forhold til ... om de levede op til de forventninger."* Denne evalueringsproces giver eleverne mulighed for at tage ansvar for deres egen læring, samtidig med at de får feedback fra både underviseren og deres kammerater. Evalueringen er ikke blot et redskab til at måle elevernes præstationer, men en metode til at styrke deres refleksionsevner og hjælpe dem med at forstå, hvad der fungerede godt, og hvad der kan forbedres.

Praktik og foreningsliv

En central del af valgfaget er elevernes praktik, hvor de skal ud og gennemføre aktiviteter i enten lokale foreninger eller på skolen. Flere lærere beskriver, at det kan være en udfordring at få alle elever afsted i praktik. En lærer fortæller, hvordan praktikken må tilpasses de lokale forhold: *"Vi kan desværre ikke komme ud på praktik, da de har undervisning efter mine valgfagstimer."* For denne lærer har løsningen været at organisere praktikker på skolen, hvor eleverne planlægger og afvikler aktiviteter som høvdingeboldturneringer for yngre elever. Dette giver eleverne mulighed for at tage ansvar og udvikle deres lederevner, selvom de ikke kommer ud i foreningslivet.

En anden lærer beskriver, hvordan nogle elever føler sig usikre ved at skulle være trænere i deres egne foreninger: *"De synes, det er pinligt, og det er jo egentlig ærgerligt. Men at skulle stå for noget holdtræning på deres eget hold. Stå for noget opvarmning, og den kunne de ikke helt komme ud over. Så ja, så de er faktisk endt nede i SFO'en."* Elevernes sociale relationer spiller en vigtig rolle i, hvorvidt de føler sig trygge ved at tage ansvar i en forening. For nogle elever er det lettere at starte med praktikker i kendte omgivelser som SFO'er eller skolen, før de tager skridtet videre til foreningslivet.

En tredje lærer fremhæver, at samarbejdet med foreninger fungerer godt, når eleverne arbejder sammen: *"Jeg har sagt til dem, at de skal være mindst to på et hold."* Ved at arbejde sammen i par får eleverne støtte fra hinanden, og det gør det lettere for dem at tage ansvar og gennemføre

aktiviteter. Denne form for samarbejde er en vigtig faktor i at gøre praktikkerne mere tilgængelige for elever, der måske er mindre selvsikre.

Lærerne evaluerer forskelligt, hvorvidt projektets mål om at knytte eleverne tættere til foreningslivet bliver opfyldt. En lærer fremhæver, at nogle elever har fået en stærkere tilknytning til foreningslivet gennem valgfaget: *"Sidste år, der havde vi også et hold på 10. Og af de 10, der har jeg to, der stadigvæk er holdt fast i den forening og er hjælpetrænere. Og året inden ... der ud af de 12, jeg havde, der kører vi på 50%. De 6 af dem er stadig medlem af en fodboldforening, hvor de er hjælpetrænere og faktisk bliver lønnet på en måde."* Dette viser, at valgfaget for nogle elever har skabt en varig forbindelse til foreninger, hvilket også er en af de vigtigste målsætninger med projektet.

Dog er der enighed blandt lærerne om, at det kan være svært at få indskolingseleverne til at blive mere aktive i foreningslivet gennem valgfaget. En lærer nævner, at der ikke er nogen direkte forbindelse mellem de aktiviteter, valgfagseleverne laver, og foreningslivet for de yngre elever: *"Jeg kan ikke se ... hvordan andenklasseseleverne skal få et bedre overblik over de forskellige foreninger."* Denne udfordring peger på, at der mangler en mere tydelig kobling mellem valgfagselevernes aktiviteter og de indskolingselevens forståelse af, hvad det vil sige at være en del af en forening. En anden lærer fremhæver behovet for mere samarbejde med kommunen for at sikre, at foreningerne bliver bedre integreret i projektet.

Analyse

del 3 – samarbejde med
skole, kommune og
samarbejdspartnere

Introduktion

I skoleåret 2023/2024 blev der afholdt et møde med lærere fra skolerne i en af kommunerne. Formålet med mødet var at genbesøge målsætningerne for projektet og undervisningsmaterialet til faget. Workshoppen tog udgangspunkt i flere temaer: projektets organisering, planlægning og gennemførelse af de praktiske elementer, elevernes forståelse af faget og motivation til at deltage, samt lærernes kompetencer og motivation til at undervise i faget.

Blandt de emner, der blev drøftet, var også samarbejdet mellem skole, kommune og samarbejdspartnere.

Samarbejde mellem skole, kommune og samarbejdspartnere

Skolerne spiller en central rolle i implementeringen af Ungtræner+-projektet, hvor det primært er idrætslærere og til tider pædagoger, der står for undervisningen. På nogle skoler har der været succes med at integrere valgfaget med SFO'en, hvilket har ført til et tættere samarbejde mellem eleverne og personalet på tværs af skolen. En lærer udtrykte, at denne integration "har givet et større kendskab til hinanden på tværs af klassetrinene".

Lærerne tilpasser materialet til den lokale kontekst, hvilket kan resultere i, at visse elementer får mere fokus end andre, afhængig af skolens behov. Generelt ser underviserne faget som en mulighed for at skabe en tættere forbindelse til virkeligheden uden for klasselokalet, hvilket giver mening og relevans for eleverne.

Kommunernes rolle i projektet opfattes forskelligt af lærerne. Generelt oplever lærerne ikke en tæt forbindelse til kommunen i dagligdagen, da de ikke er bekendt med, hvordan kommunen konkret kunne bidrage til undervisningen. En lærer nævnte, at kommunen kunne spille en mere aktiv rolle ved at stille ressourcer til rådighed på en mere konkret måde. På trods af denne distance mellem lærere og kommuner bidrager kommunerne økonomisk og fungerer som facilitatorer i projektet. For at øge støtten fra kommunen foreslår lærerne, at der bør være mere tydelig kommunikation og klarhed omkring de ressourcer, der er tilgængelige.

Samarbejdspartnere CUR, DGI og Dansk Skoleidræt er de primære samarbejdspartnere i projektet. CUR er ansvarlig for rammesætning og evaluering af projektet, mens DGI og Dansk Skoleidræt leverer undervisningsmaterialer og praktisk støtte. En lærer udtrykte, at de ikke er optaget af, hvilke materialer der kommer fra henholdsvis DGI og Dansk Skoleidræt, men at materialet bruges som en opskrift til at strukturere undervisningen. Det blev også påpeget, at lærerne ønsker et mere simpelt og punktbasert materiale for at lette anvendelsen. Samarbejdet med disse partnere varierer dog fra skole til skole, hvor nogle har haft tæt kontakt, mens andre har modtaget mere generelle materialer.

3

3

Analyse

del 4 – CUR

3

3

Introduktion

I 2019 startede Center for Ungdomsstudier (CUR) projektet 'Flere børn og unge på banen' for at få flere yngre elever ind i foreningslivet og gøre ældre elever mere uddannelsesparate. Med støtte fra Nordea-fonden blev projektet bygget op omkring valgfaget Ungtræner+, hvor ældre elever lavede fritidsaktiviteter for de yngste i frikvarterer, SFO'er og lokale foreninger.

Fem år efter har CUR samlet en masse erfaringer – dels fra deres årlige dokumentation til Nordea Fonden og dels til sig selv.

Projektets udvikling

Projektet *Flere børn og unge på banen* udviklede sig ifølge CUR gradvist fra 2020 til 2023, med både udfordringer og fremskridt i forbindelse med implementeringen på skolerne, samarbejdet med kommuner og effekten på eleverne.

Projektet blev lanceret på syv skoler i fire kommuner, men COVID-19-pandemien skabte betydelige udfordringer, der reducerede projektets omfang. Flere planlagte aktiviteter, som samarbejde på tværs af klasser og praktikker i foreninger, kunne ikke gennemføres som planlagt. På trods af dette fandt lærerne lokale løsninger og justerede valgfaget til deres respektive skoler. Eleverne viste gode resultater i udviklingen af kompetencer som formidling og mod, men der var udfordringer med at få flere skoler og elever til at deltage i projektet.

Projektet blev ifølge CUR udvidet til fem kommuner, men elevtilslutningen var fortsat en udfordring, delvist på grund af pandemiens vedvarende påvirkninger. Anvendelsen af undervisningsmaterialet blev udvidet til 10. klasser og forsøgt afprøvet i 6. klasser, som ikke blev til noget. Der blev også revideret undervisningsmaterialer baseret på feedback fra lærere og elever. Praktikforløb i lokale idrætsforeninger blev genoptaget, da foreningslivet genåbnede, men der var stadig begrænset erfaring med denne del af projektet. Lærere og elever rapporterede om positive erfaringer med valgfaget, hvor eleverne udfordrede sig selv og udviklede ansvarlighed og kommunikationsevner.

I 2022 blev projektet implementeret i syv kommuner, men udfordringer som manglende elevtilslutning og udskiftninger i personale betød, at nogle skoler trak sig. Der blev afholdt kurser for lærere, og flere skoler kunne nu køre valgfaget uden direkte oplæring. Videomateriale blev udviklet for at skabe bedre forståelse for projektet blandt potentielle samarbejdspartnere. Valgfagselevernes praktikforløb blev igen muligt, og effektmålinger viste, at valgfaget havde en positiv indflydelse på elevernes personlige og sociale udvikling, med elever, der rapporterede øget ansvar og selvudvikling. Der var dog stadig udfordringer med at måle effekten af foreningsaktiviteter på de yngste elever.

I 2023 blev CUR's fokus rettet mod forankring af projektet, så det kunne fortsætte efter afslutningen. E-læringsmaterialer blev udviklet for at gøre det lettere for nye lærere at undervise uden behov for kurser. Opbakningen fra lærere, skoleledere og kommunekonsulenter var stor, og valgfagseleverne knyttede i stigende grad bånd til lokale idrætsforeninger som hjælpetrænere. Udfordringer med elevtilslutning fortsatte, og nye strategier for at præsentere valgfaget mere attraktivt blev igangsat. Samtidig blev der indledt en proces for at sikre, at valgfaget kunne forankres i Dansk Skoleidræt og DGI for at sikre dets fremtid.

Projektstatus anno 2024

Valgfaget UngTræner+ har været den centrale del af projektet *Flere børn og unge på banen*. Ifølge CUR har eleverne gennem valgfagets refleksionsdel haft mulighed for at udvikle sig personligt og socialt. Eleverne rapporterer øget ansvar, mod og bedre formidlingsevner. Lærere bekræfter, at eleverne rykker sig betydeligt i løbet af forløbet, hvilket styrker deres uddannelsesparathed. Et positivt aspekt af valgfaget har været, at flere elever er blevet involveret i foreningslivet som hjælpetrænere. Dog har den lokale tilpasning af faget medført mange forskellige modeller, hvilket gør det svært at dokumentere effekten på tværs af skolerne. Undervisningsmaterialet er for nogle lærere for omfattende og komplekst i forhold til et valgfag med begrænset tid, hvilket har ført til ønsker om en simplere og mere praktisk tilgang.

En af de største udfordringer for projektet har været at tiltrække elever til valgfaget. Mange af de elever, der vælger UngTræner+, er ressourcestærke og allerede relativt uddannelsesparate, hvilket ikke var den oprindelige målgruppe. Projektet har haft svært ved at gøre foreningslivet og valgfaget "sejt" for eleverne, især fordi faget konkurrerer med andre populære valgfag som mediefag, maker-space og ekstra idræt. Derudover vælger nogle elever valgfaget uden at forstå dets indhold, hvilket kan resultere i, at de ikke får det fulde udbytte. For at øge tilslutningen er det nødvendigt, at lærerne målrettet prikker de elever på skulderen, som de mener vil få gavn af faget.

For indskolingseleverne har projektet haft svært ved at skabe en systematisk og tydelig forbindelse til foreningslivet. Aktiviteterne for de yngste har ofte haft karakter af lege frem for en direkte introduktion til foreningsidræt. Indskolingseleverne eksponeres hovedsageligt for UngTrænere frem for foreningstrænere, hvilket gør brobygningen til foreningslivet fjern. På nogle skoler er der dog opstået gode initiativer, hvor valgfaget er koblet sammen med SFO-aktiviteter, hvilket har skabt et tættere samarbejde mellem eleverne på tværs af årgangene.

En strukturel udfordring ved projektet har været, at mulighederne for at opstarte valgfaget hurtigt udtømmes i kommunerne, især når skoler ikke har en idrætsprofil eller ressourcer til at fortsætte med faget. Projektet er afhængigt af mange led – fra kommunekonsulenter og skoleledere til lærere og elever. Dette gør implementeringen kompliceret, og manglende opbakning fra blot én aktør kan stoppe projektet lokalt. For at styrke projektets forankring er det vigtigt med tæt koordinering og lokalt engagement, samt at finde en model, der kan fungere bredt på tværs af skoler og kommuner.

4

4

Konklusion

4

4

Eleverne

I alt 543 elever har deltaget i valgfaget Ungtræner+, primært elever fra udskolingen i folkeskolen. Gennem faget har eleverne planlagt og gennemført aktiviteter for yngre elever i frikvarterer, SFO'er og lokale foreninger. Målet har været at udvikle både personlige og sociale kompetencer samt øge deres uddannelsesparathed gennem praktisk erfaring med trænerroller og ledelse.

Sammensætningen af eleverne viste en let overvægt af drenge i flere årgange, og en vis andel havde indvandrer- og efterkommerbaggrund. Målingerne viste, at en stor del af eleverne allerede deltog i fritidsaktiviteter i foreninger, og at en stigende andel havde fritidsjob eller frivilligt arbejde.

Eleverne deltog i flere surveys, både i starten og slutningen af deres forløb. Resultaterne viste en selvoplevet forbedring af deres evne til at tage ansvar, samarbejde og formidle. Især rapporterede eleverne om øget mod til at tage initiativ og prøve nye udfordringer. Dog var der variation i besvarelserne, og der var færre besvarelser ved slutmålingerne, hvilket gjorde det vanskeligt at drage præcise konklusioner om udviklingen over tid. Eleverne blev dog også spurgt om deres selvindsigt, ansvarlighed og samarbejdsevner i spørgsmålet som blev gentaget fra start- til slutmåling, hvor der ikke var en betydelig fremgang bortset fra i forhold til at håndtere fejl konstruktivt.

Lærerne

Lærernes vurdering af valgfaget Ungtræner+ er overvejende positiv, især med fokus på elevernes personlige og sociale udvikling gennem praktiske erfaringer. Eleverne får mulighed for at tage ansvar, lede aktiviteter og reflektere over deres præstationer, hvilket styrker deres selvtillid og samarbejdsevner. En lærer udtrykker det således: *"De starter måske med at være usikre, men efter et par måneder kan de stå foran 20-25 børn og præsentere en aktivitet."* Elevernes engagement varierer dog, og flere lærere nævner udfordringer med at motivere alle elever til at tage initiativ. En lærer bemærker: *"Der er nogen, der håber, at appelsinen falder ned i turbanen... og forventer, at det hele bare kommer til dem."*

Derudover oplever nogle lærere udfordringer med at få eleverne ud i praktikpladser, især når eleverne skal træde ind i en lederrolle i deres egne foreninger. *"Nogle af dem synes, det er pinligt at stå for opvarmning på deres eget hold, så de endte i SFO'en i stedet,"* forklarer en lærer. På trods af disse udfordringer er der også succeser, hvor elever opnår varige tilknytninger til foreningslivet.

Samtidig peger lærerne på behovet for at forbedre samarbejdet med foreningerne og styrke koblingen til foreningslivet, især for de yngre elever. Samlet set vurderer lærerne, at valgfaget har stort potentiale til at styrke elevernes personlige udvikling og lederevner, men at der er behov for yderligere støtte og motivation for at få alle elever med.

Samarbejde med skole, kommune og samarbejdspartnere

Samarbejdet mellem skoler, kommuner og samarbejdspartnere i Ungtræner+-projektet er afgørende for dets succes. På skolerne står idrætslærere og pædagoger for undervisningen, hvor de tilpasser materialet til lokale forhold. Eksempelvis har en skole formået at integrere valgfaget med SFO'en, hvilket har styrket samarbejdet på tværs af skolen. Lærerne oplever frihed til at strukturere undervisningen, men nogle oplever, at materialet kan være komplekst og ville drage fordel af en mere simpel udgave.

Kommunerne bidrager primært med økonomisk støtte og koordinering, men lærerne oplever ofte begrænset kontakt med kommunen og efterlyser en mere konkret støtte til den daglige undervisning.

Eksterne samarbejdspartnere som CUR, DGI og Dansk Skoleidræt leverer materialer og rammer for projektet. CUR står for evaluering, mens DGI og Dansk Skoleidræt understøtter aktiviteterne. Lærerne bruger materialerne som en opskrift, men ønsker mere brugervenlige versioner. Samlet set fungerer samarbejdet, men der er behov for mere konkret involvering og støtte fra både kommunen og samarbejdspartnere.

CUR

En af de store styrker ved projektet er, at det giver eleverne værdifulde erfaringer med at undervise og skabe fællesskaber. Eleverne får både erfaringer gennem praktiske aktiviteter, hvor de skal undervise yngre elever. Selvom nogle elever synes, det kan være "pissekedeligt," lærer de at håndtere situationer, hvor tingene ikke altid går som planlagt. Som en medarbejder fra CUR udtrykker det: *"Eleverne lærer at performe og tage ansvar, og de finder ud af, at nogle ting lykkes, mens andre ikke gør."* Denne refleksionsproces er afgørende for deres personlige udvikling, hvor de lærer at acceptere og lære af fejl, noget der også forbereder dem til senere eksamens- og livssituationer. Den analoge tilgang, hvor leg og fællesskab sættes i centrum, står som en vigtig kontrast til den digitaliserede verden, eleverne er vant til.

På trods af disse positive resultater er en af de store udfordringer i projektet, at der er mange involverede aktører – fra kommunale ledere til skoleledelser, lærere og elever. Dette gør det svært at sikre en sammenhængende og struktureret proces.

Én lokal forankret facilitator af indsatsen vil være en vigtig brik i at holde den enkelte aktør ved ilden, sådan, at CUR som projektleder får et bindeled mellem projektidé og udførelsen. CUR bemærker: *"Der er brug for, at faciliteringen er forankret lokalt, så det ikke afhænger af enkeltpersoner, men af funktioner i kommunen, som kan opretholde dialogen med skolerne."* Udfordringen ligger i at sikre en løbende, proaktiv facilitering, hvor der er konstant opfølgning på projektets mål og struktur.

Afslutningsvis er projektets styrke, at det skaber et læringsmiljø, hvor eleverne kan eksperimentere og lære af både succeser og fejl. CUR pointerer: *"Vi giver eleverne et rum, hvor de kan undervise, fejle, og lære – og skabe stærke fællesskaber på tværs af aldersgrupper."* Dette kombinerer praktiske aktiviteter med refleksion, hvilket giver eleverne en unik læringsoplevelse, der styrker dem både personligt og socialt.

Opfølgning på succeskriterier og målsætninger

Projektet, som løb fra 2020 til 2024, havde som primært mål at reducere andelen af børn, der ikke deltager i foreningslivet, med 25% samt at mindske andelen af ikke-uddannelsesparate elever med 15%.

Størstedelen af eleverne har en positiv oplevelse af valgfaget. Størstedelen har også oplevet at have lært noget nyt om dem selv, at de havde udviklet sig gennem forløbet, at de er blevet mere bevidste om deres egne styrker, at de har udfordret dem selv ved at overskride personlige grænser, de ikke har prøvet før og de taget mere ansvar, end de normalt gør. Eleverne er blevet spurgt de præcis samme spørgsmål ved start- og slutmåling i forhold til selvindsigt, samarbejde, ansvarlighed, præstation og at prøve nye ting. Der er ikke nogen betydelig udvikling bortset fra, at der er flere, der ikke lader sig påvirke negativt, når de laver fejl.

Det kan hænge sammen med, at de interviewede lærere generelt bekræfter, at eleverne viste øget selvtillid og evne til at lede aktiviteter for de yngre elever, hvilket styrker deres personlige udvikling og motivation samtidig med, at der også er nogle af eleverne, der kan mangle motivation. En lærer beskrev: *"Der er nogen, der håber, at appelsinen falder ned i turbanen... og forventer, at det hele bare kommer til dem."* Dette problem med passivitet og manglende initiativ kan betyde, at der ikke ses den udvikling fra gruppen samlet set, hvis nogle udvikler sig positivt og andre ikke udvikler sig.

Evalueringen viser altså, at projektet styrker ældre elevers personlige og sociale færdigheder. Konklusionen er dog ikke så entydig, som hvis der havde været en markant udvikling ved de spørgsmål, som blev gentaget ved start og slutmålingerne. Derfor kan der ikke sættes to streger under at mindske andelen af ikke-uddannelsesparate elever.

Med hensyn til at reducere andelen af børn, der ikke deltager i foreningslivet viser tallene ikke denne udvikling på de store elever, og der er ikke tal for eleverne i indskoling.

Målsætningen med at skabe stærkere forbindelser mellem skoler, fritidsaktiviteter og foreningslivet blev også delvist opfyldt. Mange af de ældre elever deltog som hjælpetrænere i lokale foreninger eller planlagde aktiviteter i SFO'er og frikvarterer.

I forhold til mål for skoler viser evalueringen, at projektet blev implementeret på 22 skoler i syv kommuner, hvilket overstiger det oprindelige mål om seks kommuner. Lærerne gav overvejende positiv feedback på valgfaget, men udfordringer som elevrekruttering og manglende engagement fra nogle skoler blev også nævnt. Nogle skoler oplevede det som svært at motivere de mest sårbare elever til at deltage i valgfaget.

Forankring

Selvom *Flere børn og unge på banen* formelt afsluttes, lever idéen videre gennem andre initiativer, som for eksempel *Trænerakademiet*, hvor elementer fra UngTræner+ fortsætter i valgfag, ungdomsskoleforløb, obligatoriske idrætsmoduler og foreningsforløb. På den måde sikres det, at elever fortsat kan udvikle praktiske, sociale og personlige kompetencer gennem disse aktiviteter.

Selvom projektet som sådan slutter, transformeres det til nye former. Kommunen og skolerne er engagerede i, hvordan erfaringerne kan forankres og videreføres. Der er et stort ønske om at bevare de stærke aspekter, hvor eleverne har opbygget erfaringer med ansvar og fællesskaber i trygge rammer.

Oprindeligt handlede projektet om at styrke elevernes uddannelsesparathed, men fokus har ændret sig til at handle om bredere kompetencer – sociale, praktiske og personlige. Mens uddannelsesparathed var den oprindelige drivkraft, er det nu den samlede personlige udvikling, der står i centrum.

Analyse & Tal

Analyse & Tal er et kooperativt analysebureau med kontorer i København, Aarhus og Oslo. Vi tæller dét, der er svært og kombinerer klassiske metoder med nye digitale.

Analyse & Tal har eksisteret siden 2014 og tæller i dag 30 medarbejdere. Vi er sociologer, statistikere, økonomer, programmører, kommunikatører og designere, og vi arbejder tværfagligt med vores projekter, blandt andet indenfor desinformation, online had og aktivisme, erhvervsanalyser og evalueringer af alt fra sociale indsatser til turismens klimaaftryk.

Analyse & Tals drøm er at skabe et mere demokratisk og lige samfund. Derfor har vi valgt at organisere os som et medarbejderejet kooperativ. Vi er stolte af at investere vores overskud i udviklingen af nye metoder, projekter og i demokratiseringen af vores samfund som helhed.

